

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
 tel.: 01 45 64 555 / faks: 01 46 10 551, 45 50 726, 46 10 591
 teleks: 22 569 / www.hnb.hr / mb 3269817

ZAKON O KREDITNIM INSTITUCIJAMA
 ("Narodne novine", broj 117/08, 74/09, 153/09, 180/12 i 54/13: dalje ZOKI)

- ODGOVORI NA UPITE -

Područje:	Članak 5.
Tema:	Pružanje usluga iz članka 5. od strane drugih trgovačkih društava
Broj pitanja:	507
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li se pojedine odredbe ZOKI-a primjenjuju i na trgovačka društva koja nisu kreditne institucije, a imaju namjeru pružati neku od usluga navedenih u odredbama članka 5. ZOKI-a?
Odgovor:	<p>Predmetni zakon regulira osnivanje, rad i prestanak rada kreditnih institucija koje su sukladno odredbama članka 2. stavka 1. ZOKI-a definirane kao pravne osobe čija djelatnost je primanje depozita ili drugih povratnih sredstava od javnosti i odobravanje kredita za svoj račun ili izdavanje sredstava plaćanja u obliku elektroničkog novca.</p> <p>Nadalje, odredbama članka 59. istog zakona propisano je, između ostalog, da Hrvatska narodna banka izdaje kreditnoj instituciji odobrenje za rad koje sadržava odobrenje za pružanje bankovnih usluga, a osim navedenog, kreditna institucija može uz odobrenje Hrvatske narodne banke pružati i osnovne i dodatne financijske usluge iz članka 5. ZOKI-a.</p> <p>Slijedom toga proizlazi da se obveza dobivanja odobrenja Hrvatske narodne banke za pružanje usluga iz članka 5. ZOKI-a kao preduvjet za upis predmetnih usluga u sudski registar odnosi samo na kreditne institucije.</p> <p>Ukoliko se radi o trgovačkom društvu koje se ne može prepoznati u definiciji kreditne institucije, može se konstatirati da prema odredbama ZOKI-a nije u obvezi dobiti odobrenje od Hrvatske narodne banke kao preduvjet za upis u sudski registar neke od usluga navedenih u članku 5. predmetnog zakona.</p>

	Međutim, ovisno o vrsti usluga/e iz članka 5. ZOKI-a za koje je konkretno trgovačko društvo zainteresirano, predlažemo da se provjeri da li obveza ishoda odobrenja ili suglasnosti proizlazi iz drugih važećih zakonskih propisa čije provođenje je u nadležnosti Ministarstva financija Republike Hrvatske, Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga ili nekog drugog nadležnog tijela.
Tema:	Usklađenje statuta sa izmijenjenim definicijama financijskih usluga
Broj pitanja:	88
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009.
Pitanje:	Koje je stajalište Hrvatske narodne banke o pitanju usklađivanja statuta banaka u dijelu koji se odnosi na djelatnost kreditnih institucija odnosno sa odredbama čl.4. i čl.5. ZOKI-a?
Odgovor:	<p>Članak 369. ZOKI-a propisuje da banke, štedne banke i stambene štedionice koje su na dan stupanja na snagu ZOKI-a upisane u sudski registar i imaju odobrenje za rad, odnosno odobrenje za pružanje bankovnih i financijskih usluga nastavljaju poslovati kao kreditne institucije prema ZOKI-u na temelju dobivenog odobrenja. Iz navedenih odredbi proizlazi da banka ne mora tražiti novo odobrenje za obavljanje onih financijskih usluga za koje već ima odobrenje Hrvatske narodne banke. Pri tome treba usporediti sadržaj, a ne usklađenost naziva ili opisa djelatnosti.</p> <p>No, ukoliko kreditne institucije koje su registrirane za poslovanje sa vrijednosnim papirima prema novom Zakonu o tržištu kapitala imaju obvezu uskladiti se sa odredbama tog zakona, i u tom dijelu mijenjati statute u odredbama koje se odnose na djelatnost, te provesti novi postupak kod HANF-e i registrirati te izmjene na sudu; isto neće biti moguće bez ponavljanja istog postupka i kod Hrvatske narodne banke. Naime, kad su u pitanju investicijske usluge, investicijske aktivnosti i s njima povezane pomoćne usluge; sukladno Zakonu o tržištu kapitala i ZOKI-u HANF-a izdaje prethodnu suglasnost, dok Hrvatska narodna banka izdaje odobrenje koje je preduvjet za upis u sudski registar (članak 60. ZOKI-a i članak 16. Zakona o tržištu kapitala).</p> <p>Ako, kreditna institucija iz prethodno navedenih razloga odluči izmijeniti statut i registraciju u sudu preporučamo da se u tom slučaju zahtjev nadopuni i preostalim uslugama kojima je mijenjan samo izričaj, a ne i suština; kako bi statut i registracija u sudu u cijelosti bili usklađeni sa izmijenjenim Zakonom o kreditnim institucijama.</p>
Tema:	Pružanje platnih usluga u skladu s posebnim zakonom
Broj pitanja:	508
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li kreditna institucija koja ima odobrenje Hrvatske narodne banke za pružanje osnovne financijske usluge iz članka 5. stavak 1. točka 7. ZOKI-a

	(pružanje platnih usluga u skladu s posebnim zakonom) mora dobiti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke za upis djelatnosti platnih usluga u skladu sa Zakonom o platnom prometu ("Narodne novine", broj 133/09) u sudski registar.
Odgovor:	<p>Člankom 155. stavkom 2. Zakona o platnom prometu ("Narodne novine", broj 133/09) propisano je da kreditne institucije koje na dan stupanja na snagu tog Zakona imaju odobrenje za pružanje platnih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija nastavljaju pružati platne usluge iz članka 3. točaka 1. do 6. tog Zakona i mogu u sudski registar upisati te djelatnosti, bez posebnog odobrenja Hrvatske narodne banke.</p> <p>Odobrenjem za pružanje platnih usluga u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija smatra se odobrenje za pružanje financijske usluge iz članka 5. stavak 1. točka 7. Zakona o kreditnim institucijama.</p> <p>Kako je ZOKI u svom članku 369. stavku 1. propisao da banke, štedne banke i stambene štedionice koje su na dan stupanja na snagu tog Zakona upisane u sudski registar i imaju odobrenje za rad, odnosno odobrenje za pružanje bankovnih i financijskih usluga nastavljaju poslovati kao kreditne institucije prema tom Zakonu na temelju dobivenog odobrenja tako bi se i odobrenje koje je kreditna institucija dobila temeljem članka 6. stavak 2. točka 6. Zakona o bankama ("Narodne novine", broj 84/02 i 141/06) imalo smatrati jednakovrijednim odobrenjem na temelju kojega se može izvršiti upis u sudski registar bez dobivanja prethodnog odobrenja Hrvatske narodne banke.</p> <p>Spomenute odredbe ne mogu se primjenjivati ako je u dobivenom odobrenju navedeno kakvo ograničenje koje se odnosi na pružanje usluga platnog prometa odnosno platnih usluga. U tom slučaju, kreditne institucije mogu uskladiti svoje poslovanje prema odredbama ZOKI-a.</p>

Područje:	Članak 21
Tema:	Dominantan utjecaj
Broj pitanja:	811
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Članak 21. ZOKI-a preko pojmova nadređene osobe i podređenog društva referira se na članak 18. u kojem se spominje pojam dominantan utjecaj. Budući da pojam dominantan utjecaj nije definiran u ZOKI-u niti u nekom podzakonskom aktu da li se isti može povezati sa odredbama nekog drugog zakona (primjerice Zakona o trgovačkim društvima)?
Odgovor:	<p>Članak 21. ZOKI-a definira da je kontrola odnos između nadređenoga i podređenog društva ili sličan odnos između bilo koje pravne ili fizičke osobe i društva.</p> <p>Nadalje, članak 18. stavak 1. točke 3. i 4. ZOKI-a definiraju da je nadređena osoba pravna ili fizička osoba koja između ostalih uvjeta u odnosu na podređeno društvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ima pravo ostvarivanja dominantnog utjecaja nad podređenim društvom

	<p>na temelju poduzetničkog ugovora ili drugog ugovora trgovačkog prava ili sporazuma, ili</p> <ul style="list-style-type: none"> • ima sudjelujući udio u podređenom društvu i nad njim ostvaruje dominantan utjecaj. <p>Stavkom 6. istog članka propisano je da Hrvatska narodna banka može, radi supervizije na konsolidiranoj osnovi, izračuna izloženosti ili obavljanja supervizije kreditne institucije, određenu osobu smatrati nadređenom ako utvrdi da ostvaruje dominantan utjecaj nad drugim društvima.</p> <p>Termin "dominantan utjecaj" koji se koristi u ZOKI-u samo se donekle može povezati sa terminom "prevladavajući utjecaj" koji koristi Zakon o trgovačkim društvima. Prevladavajućim utjecajem se u smislu tumačenja Zakona o trgovačkim društvima smatra utjecaj vladajućeg društva na vođenje poslova i donošenje odluka u ovisnom društvu i to na način da vladajuće društvo, na temelju svog pravnog položaja u ovisnom društvu, ima mogućnost utjecati da organi uprave ovisnog društva prilikom donošenja odluka donesu odluke koje odgovaraju (posrednim ili neposrednim) interesima vladajućeg društva. Međutim, ovisnost društva može se zasnovati i manjinskim sudjelovanjem (ne mora uvijek postojati većinsko sudjelovanje) ako postoje okolnosti činjenične ili pravne prirode koje osiguravaju potreban utjecaj.</p>
--	--

Područje:	Članak 24.
Tema:	Dokazivanje da povezane osobe predstavljaju jedan rizik
Broj pitanja:	652
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li se u odredbi članka 24. ZOKI-a koja navodi da su osobe povezane ako, u slučaju da se ne dokaže drukčije, predstavljaju jedan rizik, misli na dokazivanje putem indikatora kontrole i gospodarske i financijske međupovezanosti iz članka 9. Odluke o velikim izloženostima kreditnih institucija ("Narodne novine", broj 02/10.: dalje u tekstu OVIKI) ili postoji i drugi način dokazivanja?
Odgovor:	Člankom 9. OVIKI propisano je da kreditna institucija pri utvrđivanju odnosa koji je sličan odnosu kontrole procjenjuje indikatore kontrole; te da za utvrđivanje gospodarske i financijske međupovezanosti procjenjuje indikatore međupovezanosti. No, povezanost dokazana indikatorima kontrole, te gospodarske i financijske međupovezanosti ne znači nužno da te povezane osobe za kreditnu instituciju predstavljaju jedan rizik. Stoga je ostavljena mogućnost da kreditna institucija u slučaju utvrđene povezanosti temeljem spomenutih indikatora Hrvatskoj narodnoj banci dokaže da unatoč tome te povezane osobe za kreditnu instituciju ne predstavljaju jedan rizik. To će vjerujemo biti iznimno rijetka situacija, no ostavljena je i ta mogućnost.

Područje:	Članak 24.
Tema:	Povezivanje članova nadzornog odbora u grupu povezanih osoba
Broj pitanja:	810
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li su članovi nadzornog odbora određene pravne osobe povezani s tom pravnom osobom?
Odgovor:	Članak 24. ZOKI-a, kao ni OVIKI ne polaze od pretpostavke da se članovi nadzornog odbora smatraju povezanim osobama s pravnom osobom u čijem nadzornom odboru obavljaju svoju funkcije već takvu povezanost treba utvrditi procjenjujući indikatore iz članka 9. OVIKI. U tom smislu kreditna institucija je dužna u svakom pojedinačnom slučaju, prije nego što člana nadzornog odbora uključi u grupu povezanih osoba s društvom u kojem obavlja funkciju, provesti procjenu svih indikatora kontrole i indikatora međupovezanosti iz članka 9. OVIKI kako bi utvrdila da li je povezanost člana nadzornog odbora s društvom takva da oni zajedno za kreditnu instituciju predstavljaju jedan rizik. Kreditna institucija je dužna u svakom trenutku dokazati da je provela procjenu svih indikatora.
Tema:	Povezivanje bračnih drugova u grupe povezanih osoba
Broj pitanja:	499
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li su fizička osoba A koja je s pravnom osobom B povezana na jedan od načina utvrđenih člancima 24., 21. i 18. ZOKI-a i njezin bračni drug npr. fizička osoba C; jedna grupa povezanih osoba ili fizičke osoba A i C čine jednu grupu povezanih osoba, a fizička osoba A i pravna osoba B čine drugu grupu povezanih osoba?
Odgovor:	Sukladno članku 24. stavku 1. ZOKI-a jedna osoba i njezin bračni drug (dakle osoba A i C), te osoba koja je s njima povezana na jedan od načina iz tog stavka (dakle osoba B) čine jednu grupu povezanih osoba.
Tema:	Povezivanje djece u grupu povezanih osoba
Broj pitanja:	509
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li sukladno članku 24. stavku 3. točki 2. ZOKI-a u grupu povezanih osoba ulaze sva djeca neovisno o poslovnoj sposobnosti?
Odgovor:	Sukladno članku 24. stavku 3. točki 2. ZOKI-a članovima uže obitelji smatraju se samo djeca koja nemaju punu poslovnu sposobnost bez obzira da li je riječ o vlastitoj ili posvojenoj djeci odnosno djeci ili posvojenoj djeci bračnog druga ili osobe s kojom ta osoba duže živi u zajedničkom kućanstvu; te slijedom toga pripadaju istoj grupi povezanih osoba.

Područje:	Članak 30. stavak 6.
Tema:	Skrbnički računi na ime
Broj pitanja:	512
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li svi klijenti kreditne institucije (fizičke i pravne osobe) koji imaju otvorene skrbničke račune pod zaporkom ili se vode na zbirnom skrbničkom računu moraju imati otvorene skrbničke račune na ime ukoliko posjeduju dionice bilo koje kreditne institucije?
Odgovor:	<p>Člankom 30. stavkom 6. ZOKI-a propisano je da ako se dionice kreditne institucije vode na skrbničkom računu, taj skrbnički račun mora glasiti na ime. Sukladno navedenom, ako klijent kreditne institucije na skrbničkom računu posjeduje dionice neke kreditne institucije, taj skrbnički račun mora glasiti na ime. Obzirom na citiranu odredbu, ova obveza primjenjuje se kako na fizičke tako i na pravne osobe imatelje dionica kreditnih institucija.</p> <p>Sukladno članku 369. stavku 9. ZOKI-a pravne osobe koje obavljaju poslove skrbništva bile su dužne uskladiti svoje poslovanje s odredbama članka 30. stavak 6. ZOKI-a najkasnije do 30. lipnja 2009.</p>

Područje:	Članak 58. ZOKI
Tema:	Centralizacija računovodstvene funkcije grupe kreditnih institucija
Broj pitanja:	993
Datum objave odgovora:	02. srpnja 2010.
Pitanje:	Smije li nadređena kreditna institucija centralizirati računovodstvenu funkciju na nivou grupe kreditnih institucija u svrhu osiguranja primjerene razine i kvalitete računovodstvenih informacija, za vlastite i regulatorne potrebe.
Odgovor:	<p>Člankom 58. ZOKI ("Narodne novine", br 117/08, 74/09 i 153/09) propisano je da kreditna institucija ne smije obavljati nijednu drugu djelatnost osim pružanja bankovnih ili financijskih usluga za koje je dobila odobrenje od nadležnog tijela te pomoćnih usluga.</p> <p>Uobičajenim pravnim shvaćanjem djelatnost se mora obavljati trajno, obrtimice i kontinuirano radi stjecanja dobiti na tržištu. U slučaju pružanja računovodstvenih usluga za pravnu osobu koja čini istu grupu kreditnih institucija relativizira se tržišna namjera kao i namjera stjecanja dobiti.</p> <p>Stoga smatramo da, ako je riječ o pružanju računovodstvenih usluga članici iste grupe kreditnih institucija kreditna institucija može preuzeti pružanje tih usluga za druge pravne osobe unutar iste grupe. Pri tom je nužno naglasiti da pružanje računovodstvenih usluga za drugu pravnu osobu unutar grupe kreditnih institucija ne smije narušiti kvalitetu računovodstvenih i izvještajnih aktivnosti same kreditne institucije.</p>

Područje:	Članak 58. ZOKI
Tema:	Može li kreditna institucija pružati IT usluge
Broj pitanja:	995
Datum objave odgovora:	02. srpnja 2010.
Pitanje:	Može li kreditna institucija pružati IT usluge od u korist trećih osoba izravno povezanih s kreditnom institucijom kao i onima koje ne stoje u izravnoj vlasničkoj vezi s kreditnom institucijom.
Odgovor:	<p>Člankom 58. ZOKI ("Narodne novine", br 117/08, 74/09 i 153/09) propisano je da kreditna institucija ne smije obavljati nijednu drugu djelatnost osim pružanja bankovnih ili financijskih usluga za koje je dobila odobrenje od nadležnog tijela te pomoćnih usluga.</p> <p>Uobičajenim pravnim shvaćanjem djelatnost se mora obavljati trajno, obrtimice i kontinuirano radi stjecanja dobiti na tržištu. U slučaju pružanja IT usluga za pravnu osobu koja čini istu grupu kreditnih institucija relativizira se tržišna namjera kao i namjera stjecanja dobiti.</p> <p>Stoga smatramo da, ako je riječ o pružanju IT usluga članici iste grupe kreditnih institucija, kreditna institucija može preuzeti pružanje tih usluga za druge pravne osobe unutar iste grupe. Pritom je nužno naglasiti da pružanje IT usluga za drugu pravnu osobu unutar grupe kreditnih institucija ne smije narušiti kvalitetu poslovanja same kreditne institucije.</p> <p>Međutim, ukoliko se pružanje IT usluga pravnim osobama izvan grupe kreditnih institucija obavlja trajno, obrtimice i kontinuirano radi stjecanja dobiti na tržištu, mišljenja smo da se radi o djelatnostima koju kreditna institucija ne može obavljati, a obzirom na članak 58. Zakona o kreditnim institucijama.</p>

Područje:	Članci 81. i 86.
Tema:	Pružanje usluga na području RH od strane kreditne institucije iz države članice
Broj pitanja:	231
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li kreditna institucija iz države članice koja nema osnovanu podružnicu u Republici Hrvatskoj ali je većinski imatelj dionica kreditne institucije u Republici Hrvatskoj može (privremeno) pružati i nuditi usluge (kreditiranja) na području Republike Hrvatske putem svojih zastupnika i/ili posrednika, i pod kojim uvjetima ?
Odgovor:	<p>Članak 8. ZOKI-a propisao je da se "smatra da institucija iz države članice neposredno pruža uzajamno priznate usluge na području druge države članice ako na području te druge države sklapa pravne poslove kojima je predmet jedna ili više uzajamno priznatih usluga ili ako na području te druge države fizičkoj ili pravnoj osobi koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište, odnosno sjedište na području te države, ponudi takvu uslugu preko svojih zastupnika, posrednika ili nekim drugim putem."</p> <p>Člankom 81. stavkom 2. ZOKI-a propisano je da "kreditna institucija iz</p>

	<p>države članice može, pod uvjetima određenim zakonom, uzajamno priznate usluge koje je ovlaštena pružati u matičnoj državi članici privremeno pružati i neposredno na području Republike Hrvatske." Člankom 85. istog Zakona propisan je način neposrednog pružanja usluga na području Republike Hrvatske.</p> <p>Međutim, prema članku 376. ZOKI je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine osim dijela odredbi koje stupaju na snagu danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju. Među odredbama koje će tada stupiti na snagu jesu i odredbe članka 81. do 86. ZOKI-a. Do prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju na kreditnu instituciju iz države članice primjenjivat će se odredbe ZOKI-a koje se odnose na kreditnu instituciju iz treće države kako je to propisano člankom 370. ZOKI-a.</p> <p>Kreditna institucija iz treće države (osnivač) može na području Republike Hrvatske pružati bankovne i/ili financijske usluge samo preko podružnice, i to pod uvjetom da je te usluge ovlaštena pružati u toj državi te da posluje najmanje dvije godine (članak 87. ZOKI-a).</p>
Tema:	Usluge posredovanja za kreditnu instituciju iz države članice
Broj pitanja:	232
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj smije pružati usluge zastupanja (sklapati ugovore o kreditu u ime i za račun kreditne institucije iz države članice) odnosno usluge posredovanja u prodaji financijskih usluga (kredita) koje nudi kreditna institucija iz države članice na području Republike Hrvatske, klijentima domaćim pravnim osobama odnosno da li se takve usluge domaće kreditne institucije mogu smatrati "drugim sličnim financijskim uslugama" iz stavka 1. članka 5. ZOKI-a za koje Hrvatska narodna banka može izdati odobrenje za rad?
Odgovor:	Sukladno članku 87. ZOKI-a, kreditna institucija iz treće države može pružati usluge na području Republike Hrvatske samo preko podružnice. Kako bi pružanje usluga (npr. sklapanje ugovora o kreditu u ime i za račun kreditne institucije iz države članice) preko pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj (banke "kćeri") bilo pružanje usluga na području Republike Hrvatske, nedvojbeno smo mišljenja da takvo pružanje nije dopušteno. Slijedom navedenog, kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ne može za takvu uslugu dobiti odobrenje Hrvatske narodne banke u skladu s člankom 5. stavkom 1. ZOKI-a.

Područje:	Članak 114.
Tema:	Treba li odluka za jednostavne pristupe
Broj pitanja:	130
Datum objave odgovora:	23. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li kreditna institucija treba donijeti interne akte/odluke o izboru pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva u slučaju kada se odlučila za najjednostavnije pristupe (npr. standardizirani pristup za kreditni rizik)?
Odgovor:	Sukladno članku 114. ZOKI-a kreditna institucija dužna je utvrditi i dosljedno primjenjivati primjerene administrativne, računovodstvene i druge postupke za djelotvoran sustav unutarnjih kontrola za izračunavanje i preispitivanje iznosa kapitalnih zahtjeva. Ako nije izravno propisano da je kreditna institucija dužna donijeti odluku o izboru pojedinog pristupa, smatramo da će politika temeljem koje će se vršiti izračun i izvješćivanje o kapitalnim zahtjevima u svakom slučaju imati odrednicu pristupa koji se pri tom koristi.

Područje:	Članak 128.
Tema:	Zahtjev za izdavanje odobrenja za primjenu internih modela
Broj pitanja:	87
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Kome se upućuje zahtjev i tko izdaje odobrenje za primjenu internih modela odnosno naprednih pristupa za upravljanje rizicima i izračun kapitalnih zahtjeva (u nastavku teksta: interni modeli), u razdoblju od početka stupanja na snagu ZOKI-a pa do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju, a kako teče ista procedura nakon dana prijama Republike Hrvatske u Europsku Uniju?
Odgovor:	<p>1. Do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju</p> <p>Do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju kreditna institucija koja ima odobrenje za rad izdano od Hrvatske narodne banke, a namjerava zatražiti odobrenje za primjenu internih modela iz članka 128. ZOKI-a, ovaj postupak pokreće zahtjevom za izdavanje odobrenja koji sukladno odredbama članka 327. stavka. 1. ZOKI-a podnosi Hrvatskoj narodnoj banci. Međutim, prije nego što uputi taj zahtjev, kreditna institucija dužna je, sukladno odredbama članka 329. stavka 4. ZOKI-a, najkasnije šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, obavijestiti Hrvatsku narodnu banku o namjeri njegovog podnošenja.</p> <p>Kreditna institucija koja je nadređena osoba u grupi kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj dužna je podnijeti zajednički zahtjev za sve članice te grupe.</p> <p>Nakon proteka roka od 6 mjeseci (u ovom razdoblju provode se postupci</p>

	<p>predvalidacije), sukladno gore spomenutim odredbama, kreditna institucija može podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja za primjenu internih modela u skladu s odredbama članka 128. ZOKI-a.</p> <p>Hrvatska narodna banka sukladno odredbama Dijela 3. Glave II. Odluke o adekvatnosti jamstvenoga kapitala ("Narodne novine", broj 1/09., 75/09. i 02/10. u nastavku teksta: OAJKKI) izdaje odobrenje za primjenu IRB pristupa. Kreditna institucija pri podnošenju zahtjeva za primjenu IRB pristupa Hrvatskoj narodnoj banci dužna je dostaviti dokumentaciju propisanu člankom 167. OAJKKI, a kojom dokazuje udovoljavanje minimalnim zahtjevima za primjenu IRB pristupa propisanim OAJKKI.</p> <p>Hrvatska narodna banka odobrenje za primjenu vlastitih procjena korektivnih faktora u okviru tehnika smanjenja kreditnog rizika, izdaje prema odredbama članka 370. OAJKKI kreditnoj instituciji koja ispunjava zahtjeve iz članka 371. do članka 373. OAJKKI, a za interne modele za izračun potpuno prilagođene vrijednosti izloženosti kod standardiziranih ugovora o netiranju u okviru tehnika smanjenja kreditnog rizika, prema odredbama članka 392. OAJKKI kreditnoj instituciji koja ispunjava zahtjeve iz članka 392. do članka 397. OAJKKI.</p> <p>Za pojedine načine izračuna iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom za sekuritizacijske pozicije Hrvatska narodna banka odobrenje izdaje osim prema spomenutim odredbama ZOKI-a i prema odredbama članka 457., 461. i 463. OAJKKI kreditnoj instituciji koja ispunjava zahtjeve propisane u OAJKKI.</p> <p>Za izdavanje odobrenja Hrvatske narodne banke za primjenu naprednih pristupa kod izračuna kapitalnog zahtjeva za operativni rizik kreditna institucija osim što je dužna postupiti prema gore navedenim odredbama ZOKI-a, dužna je prema odredbama članka 611. OAJKKI, ispuniti kvantitativne i kvalitativne kvalifikacijske uvjete i zahtjevu za izdavanje odobrenja za primjenu naprednog pristupa priložiti propisanu dokumentaciju, sukladno članku 612. iste Odluke.</p> <p>Odobrenje Hrvatske narodne banke za primjenu internog modela za izračun kapitalnog zahtjeva za rizik druge ugovorne strane izdaje se kreditnoj instituciji ako ispunjava uvjete iz članka 490. stavak 1. OAJKKI i ukoliko zahtjevu za izdavanje odobrenja za interni model priloži dokumentaciju prema odredbama članka 491. stavak 2. iste Odluke.</p> <p>Odobrenje Hrvatske narodne banke za primjenu internih modela za izračun kapitalnih zahtjeva za pozicijski rizik, valutni rizik i/ili robni rizik, izdat će se kreditnoj instituciji koja ispunjava uvjete propisane odredbama članka 575. stavak. 1. OAJKKI te ukoliko zahtjevu za izdavanje odobrenja za primjenu internih modela za izračun ovih kapitalnih zahtjeva priloži dokumentaciju propisanu odredbama članka 575. stavka. 2. iste Odluke.</p> <p>Odobrenje za primjenu internog modela za vrednovanje opcija Hrvatska narodna banka će izdati prema gore navedenim odredbama ZOKI-a ukoliko kreditna institucija u skladu s odredbama članka 572. OAJKKI, dokaže da je interni model konceptualno zdrav i cjelovito proveden, te ako su ispunjeni istom Odlukom propisani kvalitativni standardi. Osim toga, zahtjevu</p>
--	---

podnesenom Hrvatskoj narodnoj banci kreditna institucija treba priložiti dokumentaciju propisanu odredbama članka 572. stavak 2. OAJKKI.

2. Nakon prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju

I nakon prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju kreditna institucija koja nije članica grupe kreditnih institucija u EU odobrenje za interne modele dobiva na način opisan prethodnom točkom. Nadalje, sve kreditne institucije koje su odobrenje za rad dobile od Hrvatske narodne banke (bile one članice grupe kreditnih institucija u EU ili ne) će i nakon prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju odobrenje za modele navedene u točkama 2., 3., 7. i 8. članka 128. ZOKI-a dobivati na način opisan prethodnom točkom.

Danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju na snagu će stupiti i odredbe članka 288. i 289. ZOKI-a koje reguliraju postupke zajedničkog odlučivanja o izdavanju odobrenju za interne modele i to:

- 1) za primjenu IRB pristupa pri izračunu iznosa izloženosti ponderiranoga kreditnim rizikom,
- 2) za primjenu naprednog pristupa za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik,
- 3) za primjenu internog modela za izračun kapitalnog zahtjeva za rizik druge ugovorne strane i
- 4) za primjenu internog modela za izračun kapitalnih zahtjeva za pozicijski rizik, valutni rizik i/ili robni rizik.

Temeljem članka 288. ZOKI-a u slučaju kada je Hrvatska narodna banka nadležno supervizorsko tijelo za superviziju na konsolidiranoj osnovi nadređene kreditne institucije u EU ili kreditne institucije koju kontrolira nadređeni financijski holding u EU (dalje: konsolidirajući supervizor), iako se zahtjev podnosi Hrvatskoj narodnoj banci, odluka se donosi zajednički. Radi zajedničkog donošenja odluke hoće li i pod kojim uvjetima izdati odobrenja, Hrvatska narodna banka će surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica u kojima je sjedište drugih institucija koje su uključene u grupu kreditnih institucija u RH, koje su zajedno podnijele zahtjev Hrvatskoj narodnoj banci za izdavanje gore navedenih odobrenja.

Temeljem članka 289. ZOKI-a u slučaju kada Hrvatska narodna banka nije konsolidirajući supervizor već je kreditna institucija iz RH podređeno društvo (izravno ili neizravno) nadređenoj kreditnoj instituciji iz EU sa sjedištem u drugoj državi članici ili nadređenom financijskom holdingu iz EU, zahtjev za neko od gore spomenutih odobrenja podnosi se konsolidirajućem supervizoru. U tom slučaju Hrvatska narodna banka će po obavijesti konsolidirajućeg supervizora sudjelovati, u postupku odlučivanja o tom zahtjevu, ukoliko je zahtjev na konsolidiranoj osnovi podnesen i za podređenu kreditnu instituciju u RH. Hrvatska narodna banka će na temelju zajedničke odluke nadležnih supervizorskih tijela ili na temelju

	odluke konsolidirajućeg supervizora kojemu je zahtjev podnesen, podređenoj kreditnoj instituciji sa sjedištem u RH po službenoj dužnosti izdati odobrenje odnosno odbiti zahtjev. Rok za izdavanje ovog odobrenja je dva mjeseca od dana kad je Hrvatska narodna banka primila obavijest odnosno sadržaj odluke od konsolidirajućeg supervizora kojem je zahtjev podnesen, ukoliko u samoj odluci nije drukčije određeno.
Tema:	Sudjelovanje Hrvatske narodne banke u predvalidaciji koju provodi konsolidirajući supervizor
Broj pitanja:	812
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju kada je kreditna institucija iz RH podređeno društvo (izravno ili neizravno) nadređenoj kreditnoj instituciji iz EU ili nadređenom financijskom holdingu iz EU kakva je procedura izdavanja odobrenja za interne modele? Da li se procedura mijenja u slučaju kada Hrvatska narodna banka sudjeluje u postupcima i proceduri predvalidacije i validacije internih modela (najčešće kod IRB i AMA) na konsolidiranoj i pojedinačnoj razini, koje zajednički provode supervizori drugih država članica?
Odgovor:	<p>Do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju procedura opisana odgovorom pod brojem 87 je ista neovisno o tome da li je kreditna institucija iz RH podređeno društvo nadređenoj kreditnoj instituciji iz EU ili ne, te neovisno o tome da li Hrvatska narodna banka sudjeluje ili ne u postupcima predvalidacije koju provodi konsolidirajući supervizor. Kreditna institucija i nadalje je dužna sukladno članku 327. stavku 1. ZOKI-a podnijeti zahtjev Hrvatskoj narodnoj banci za izdavanje odobrenja za neki od modela navedenih u članku 288. stavku 1. ZOKI-a za kreditnu instituciju iz RH koja je članica te grupe kreditnih institucija.</p> <p>U tom slučaju, ukoliko je konsolidirajućem supervizoru u državi članici podnesen zahtjev za izdavanje odobrenja za neki od modela iz članka 288. stavka 1. na konsolidiranoj osnovi, te ukoliko je konsolidirajući supervizor sukladno potpisanom sporazumu o razumijevanju, obavijestio Hrvatsku narodnu banku o podnesenom zahtjevu, te pozvao Hrvatsku narodnu banku da s ostalim nadležnim tijelima drugih država članica u kojima posluje neki od članova grupe kreditnih institucija, sudjeluje u donošenju zajedničke odluke o podnesenom zahtjevu za izdavanje odobrenja za interne modele, Hrvatska narodna banka će postupiti sukladno propisanom postupku, vodeći računa o odredbama potpisanog sporazuma o razumijevanju.</p>

Područje:	Članak 128. stavak 3.
Tema:	Zadovoljavanje kvalifikacijskih uvjeta i minimalnih zahtjeva
Broj pitanja:	813
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Na kojoj razini se u razdoblju do punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europsku uniju, zajednički ispunjavaju kvalitativni i kvantitativni zahtjevi za korištenje naprednog pristupa za izračun kapitalnih zahtjeva za operativni rizik u slučaju da cijela grupa ide na primjenu naprednih pristupa (konsolidirana osnova)? Posebice u kontekstu centralno postavljenih naprednih modela putem kojih se izračunavaju kapitalni zahtjevi za operativni rizik te kapital alocira na pojedinu članicu grupe.
Odgovor:	<p>Kreditna institucija je sukladno ZOKI-u dužna ispuniti sve kvalitativne i kvantitativne uvjete za primjenu naprednog pristupa. Od kreditne institucije se, u okviru ispunjavanja uvjeta, očekuje da koristi prikladne metode i postupke razmjerne vrsti, opsegu i složenosti poslovanja te je pri tome kreditna institucija dužna uvijek i bez iznimke svojim sustavom mjerenja i upravljanja operativnim rizikom obuhvatiti sve izloženosti operativnom riziku uzimajući u obzir specifičnosti profila rizičnosti kao i definiranu sklonost za preuzimanje rizika.</p> <p>Sukladno članku 128. stavku 3. ZOKI-a, o razini ispunjavanja uvjeta na zajedničkoj osnovi zajednički se dogovaraju nadležna tijela konsolidirajući supervizor i nadležna supervizorska tijela za članice grupe kreditnih institucija, uzimajući u obzir vrstu, opseg i složenost poslovanja kreditne institucije i grupe kreditnih institucija te obuhvat izloženosti operativnom riziku.</p> <p>Hrvatska narodna banka pri tome osobito provjerava kako kreditna institucija, kvalitativno i kvantitativno procjenjuje i mjeri svoj profil rizičnosti za operativni rizik te kreditna institucija u praksi dokazuje da svojim sustavom mjerenja i upravljanja operativnim rizikom obuhvaća sve izloženosti operativnom riziku u kontekstu ispunjavanja uvjeta neovisno o tome da li i u kojoj mjeri kreditna institucija ispunjava određene uvjete na zajedničkoj osnovi. Nadalje, Hrvatska narodna banka provjerava u kojoj je mjeri sustav mjerenja operativnog rizika integriran u svakodnevne procese upravljanja rizicima te da li se rezultat sustava mjerenja koristi u procesu donošenja odluka, unaprjeđenju poslovnih procesa i sustava unutarnjih kontrola.</p> <p>Slijedom navedenog, imajući u vidu relevantnu svjetsku i domaću praksu u primjeni naprednog pristupa, Hrvatska narodna banka očekuje ispunjavanje kvantitativnih uvjeta, a osobito uvjeta koji se odnose na korištenje sva četiri elementa, na pojedinačnoj osnovi.</p> <p>Međutim, kreditna institucija može određene kvantitativne uvjete (npr. uvjeti za čije ispunjavanje je potrebno koristiti veliku količinu podataka koja se može osigurati samo na razini grupe kreditnih institucija i provoditi kompleksne statističke analize i modeliranje nad tim podacima) ispunjavati</p>

	<p>na zajedničkoj osnovi ako dokaže da se ti uvjeti ne mogu primjereno ispuniti na pojedinačnoj osnovi (npr. zbog toga što za to realno ne postoje uvjeti i resursi) odnosno da ispunjavanje tih uvjeta na zajedničkoj osnovi unaprjeđuje mjerenje upravljanje operativnim rizikom u kreditnoj instituciji.</p> <p>Hrvatska narodna banka očekuje da su svi kvalitativni uvjeti ispunjeni na pojedinačnoj osnovi. Iznimno od navedenog, Hrvatska narodna banka može, ako je to opravdano vrstom, opsegom i složenošću poslovanja, dozvoliti ispunjavanje određenih kvalitativnih uvjeta na zajedničkoj osnovi ako kreditna institucija može dokazati da ispunjavanje tih uvjeta na zajedničkoj osnovi unaprjeđuje upravljanje operativnim rizikom u kreditnoj instituciji.</p> <p>Nadalje, u smislu svega navedenog, očekuje se da kreditna institucija doprinosi ispunjavanju uvjeta na zajedničkoj osnovi u najvećoj mogućoj mjeri.</p> <p>Vezano za mogućnost alociranja centralno modeliranog i izračunatog kapitalnog zahtjeva Hrvatska narodna banka očekuje da mehanizmi raspoređivanja (alociranja) kapitalnog zahtjeva uvažavaju profil rizičnosti za operativni rizik kreditne institucije odnosno da su u odgovarajućoj mjeri osjetljivi na rizik te da ga kreditna institucija odnosno grupa kreditnih institucija kontinuirano provjerava i unaprjeđuje.</p>
--	---

Područje:	Članci 149.-155.
Tema:	Velika izloženost
Broj pitanja:	102
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009. (ažurirano 30. ožujka 2010.)
Pitanje:	Da li je moguće nova ograničenja izloženosti primjenjivati već od 01. siječnja 2009. godine kad je ZOKI stupio na snagu ili tek od 31. ožujka 2010. godine kad počinje primjena OVIKI?
Odgovor:	<p>U članku 376. ZOKI-a propisano je stupanje na snagu 1. siječnja 2009. godine. Međutim, člankom 369. stavkom 4. ZOKI-a propisano je da se kreditna institucija dužna uskladiti sa odredbama ZOKI-a kojima se uređuju velike izloženosti do 31. ožujka 2010. godine. S obzirom na to da je OVIKI detaljnije propisan način izračuna izloženosti uključujući samu definiciju izloženosti kao i izuzeća od ograničenja izloženosti bez čega nije moguće na ispravan način utvrditi iznos izloženosti prema određenoj grupi povezanih osoba, smatramo da primjena novih ograničenja propisanih ZOKI nije moguća bez uvažavanja odredbi OVIKI.</p> <p>Prema tome, primjena odredbi ZOKI-a koje se odnose na velike izloženosti može započeti tek 31. ožujka 2010. godine do kada kreditna institucija treba poduzeti sve aktivnosti kako bi u potpunosti bila usklađena s novim propisima. Međutim, treba voditi računa o tome da se grupa povezanih osoba utvrđuje prema članku 24. ZOKI-a koji je stupio na snagu 01. siječnja 2009. godine, a ne prema članku 12. ZOB-a koji je prestao važiti danom stupanja na snagu ZOKI-a.</p>

Područje:	Članak 150.
Tema:	Tretman investicijskih fondova u smislu grupe povezanih osoba
Broj pitanja:	1022
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.
Pitanje:	Da li fond kojim upravlja društvo za upravljanje fondovima sukladno članku 150. ZOKI-a ulazi s njim u grupu povezanih osoba u svrhu izračuna najveće dopuštene izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba; a nastavno na članak 25. ZOKI-a koji definira zajedničko djelovanje?
Odgovor:	Sukladno članku 24. ZOKI-a povezane osobe su dvije ili više pravnih ili fizičkih osoba i članovi njihovih užitih obitelji koje su, ako se ne dokaže drukčije, za kreditnu instituciju jedan rizik. Nadalje, članak 150. ZOKI-a propisuje najveću dopuštenu izloženost prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba. Obzirom da fond nema svojstvo pravne niti fizičke osobe nedvojbeno proizlazi da fond za potrebe izračuna najveće dopuštene izloženosti ne treba povezivati sa društvom za upravljanje fondovima. Tretman ulaganja u fondove za potrebe izračuna najveće dopuštene izloženosti detaljno je propisan člankom 6. predmetne odluke.

Područje:	Članak 150. stavak 5.
Tema:	Ograničenje izloženosti prema osobi u posebnom odnosu
Broj pitanja:	500
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li se ograničenje iz članka 150. stavka 5. ZOKI-a odnosi na sve osobe u posebnom odnosu zajednički ili na svaku grupu osoba u posebnom odnosu pojedinačno?
Odgovor:	Sukladno članku 150. stavku 5. ZOKI-a ograničenje se odnosi na pojedinu osobu iz članka 153., a sukladno članku 153. stavku 2. ZOKI-a pod osobom se smatraju i sve s njom povezane osobe. Stoga se ograničenje od 10% jamstvenoga kapitala kreditne institucije odnosi na svaku osobu u posebnom odnosu (uključujući i s njom povezane osobe) pojedinačno. Ukupna izloženost prema svim osobama u posebnom odnosu ograničena je člankom 151. stavkom 2. ZOKI-a na 50% jamstvenoga kapitala.

Područje:	Članak 152.
Tema:	Nadređena osoba
Broj pitanja:	1088
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.

Pitanje:	Kada kreditna institucija ima nadređeno društvo koje ima nadređeno društvo kojem je jedna osoba jedini dioničar, na koju grupu primjeniti odredbe članka 152. ZOKI-a?
Odgovor:	<p>Člankom 152. ZOKI-a propisano je da se ograničenja propisana člankom 150. stavkom 5. i člankom 151. stavkom 2. ZOKI-a ne odnose na izloženost kreditne institucije prema njoj nadređenom društvu, njoj podređenim društvima i s njima povezanim osobama; već da se na ukupnu izloženost kreditne institucije prema njoj nadređenom društvu, njoj podređenim društvima i s njima povezanim osobama primjenjuju ograničenja propisana člankom 150. stavcima 1. do 4. i člankom 151. stavkom 1. ovoga ZOKI-a.</p> <p>Nadalje, člankom 18. stavkom 2. ZOKI-a propisano je da društvo koje je neposredno nadređeno drugom društvu nadređeno je i svim društvima koja imaju položaj podređenog društva toga drugog društva. Stoga osoba koja je jedini dioničar društva koje je izravno nadređeno društvu koje je izravno nadređeno kreditnoj instituciji predstavlja nadređenu osobu, te se stoga na izloženost prema toj osobi i s njom povezanim osobama (sukladno članku 152. stavku 2. ZOKI-a) primjenjuju ograničenja propisana člancima 150. stavcima 1. do 4., a ne ograničenje propisano člankom 150. stavkom 5..</p>

Područje:	Članak 152.
Tema:	Izloženost prema grupi
Broj pitanja:	152
Datum objave odgovora:	20. travnja 2009.
Pitanje:	U slučaju da kreditna institucija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ima tri podređena društva u Republici Hrvatskoj i nadređenu banku iz države članice da li je ukupna izloženost prema ova četiri društva i s njima povezanim osobama limitirana na 25% jamstvenog kapitala (članak 152. ZOKI-a), bez obzira što neka od tih društava ulaze u konsolidaciju?
Odgovor:	Ograničenje izloženosti kreditne institucije prema grupi kojoj pripada propisano je člankom 152. ZOKI-a. Temeljem tog članka izloženost se ograničava na 25% jamstvenog kapitala kreditne institucije na način propisan člankom 150. stavcima od 1. do 4. ZOKI-a prema svim članicama grupe zajedno (podređenim i nadređenim) bez obzira na to da li neka od njih ulaze u grupu kreditnih institucija u Republici Hrvatskoj te se za njih sastavljaju konsolidirana financijska i nadzorna izvješća ili ne.

Područje:	Članak 152.
Tema:	Izloženost kreditne institucije prema grupi
Broj pitanja:	103
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li je prema ZOKI-u ukupno ograničenje izloženosti kreditne institucija prema matičnoj banci, te svim povezanim društvima s matičnom bankom, te svim podređenim društvima kreditne institucije 25% jamstvenog kapitala ili se to ograničenje posebno primjenjuje za svako nadređeno, odnosno podređeno društvo pojedinačno (i s njim povezanim osobama)?
Odgovor:	Što se tiče izloženosti kreditne institucije prema njoj nadređenom društvu, njoj podređenim društvima i s njima povezanim osobama, naglašavamo da se na sve te izloženosti <u>zajedno</u> primjenjuje ograničenje od 25% jamstvenoga kapitala odnosno ograničenje propisano člankom 150. stavcima 1. do 4. ZOKI-a kako je propisano u članku 152. stavku 2. ZOKI-a. Dakle, sva ta društva čine jednu grupu povezanih osoba prema kojima kreditna institucija može biti izložena najviše 25% jamstvenoga kapitala.
Tema:	Izloženost kreditne institucije prema grupi
Broj pitanja:	405
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010. (ažurirano 23. veljače 2011.)
Pitanje:	Da li najveća dopuštena izloženost kreditne institucije prema njoj nadređenom društvu, njoj podređenim društvima i s njima povezanim osobama iznosi 25 posto, a prema svima njima zajedno 600 posto jamstvenoga kapitala kreditne institucije? Drugim riječima, primjenjuju li se na takve izloženosti ograničenja koja se odnose na osobe u posebnom odnosu – 10 posto jamstvenoga kapitala na izloženost prema jednoj osobi, odnosno 50 posto jamstvenoga kapitala prema svim osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom?
Odgovor:	Prema odredbama članka 152. ZOKI izloženost kreditne institucije prema vlastitoj grupi ograničava se samo na razini <u>ukupne izloženosti</u> prema svim navedenim članovima grupe te može iznositi najviše 25% jamstvenoga kapitala kreditne institucije. Ovo ograničenje proizlazi iz odredbi članka 152. stavka 2. ZOKI kojima je propisano da se na ukupnu izloženost kreditne institucije prema grupi primjenjuje ograničenje iz članka 150. stavka 1. do 4. ZOKI. Nadalje, istim stavkom propisana je i obveza primjene članka 151. stavka 1. ZOKI, što treba tumačiti na način da se ta ukupna izloženost prema grupi uključuje u izračun izloženosti za potrebe ograničenja od 600 posto jamstvenoga kapitala kreditne institucije. Naglašavamo da se na takve izloženosti ne primjenjuju ograničenja koja se odnose na osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom – 10 posto jamstvenoga kapitala na izloženost prema jednoj osobi, odnosno 50 posto jamstvenoga kapitala prema svim osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom.

Područje:	Članak 153.
Tema:	Osoba u posebnom odnosu
Broj pitanja:	997

Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.
Pitanje:	Ako u pojedinoj grupi povezanih osoba postoji više dioničara, da li se u skladu s člankom 153. ZOKI-a u cilju definiranja istih kao osoba u posebnom odnosu njihovi udjeli zbrajaju i u tom kontekstu promatra da zbrojeni prelaze 5% dionica kreditne institucije?
Odgovor:	Sukladno točki 1. stavka 1. članka 153. ZOKI-a osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom su dioničari kreditne institucije koji imaju 5 ili više posto dionica kreditne institucije s pravom glasa u glavnoj skupštini. Nadalje, stavkom 2. istog članka propisano je da se pod osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom smatraju i s njima povezane osobe. Stoga se uvjet od 5% ili više dionica u cilju definiranja osobe u posebnom odnosu promatra na razini svakog pojedinog dioničara. Tek ukoliko pojedinačni dioničar posjeduje 5 ili više posto dionica kreditne institucije u cilju definiranja maksimalne dopuštene izloženosti, potrebno je u skladu s stavkom 2. članka 153. ZOKI-a zbrojiti sve izloženosti osoba koje su povezane s tim dioničarom.

Područje:	Članak 153.
Tema:	Osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom i s njima povezane osobe
Broj pitanja:	406
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li su članak 150. stavak 5. i članak 153. ZOKI kontradiktorni jer je u članku 150. stavku 5. propisano ograničenje izloženosti prema jednoj osobi u posebnom odnosu s kreditnom institucijom i grupi s njom povezanih osoba, dok je u članku 153. stavku 2. definirano da se pod osobom u posebnom odnosu smatraju i osobe koje su s njom povezane.
Odgovor:	U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama izmijenjen je članak 150. na način da je u stavku 5. propisano da "izloženost prema jednoj osobi iz članka 153. ovoga Zakona nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 10 posto jamstvenoga kapitala kreditne institucije". S obzirom na to da se prema članku 153. istog Zakona pod jednom osobom u posebnom odnosu smatraju i s njom povezane osobe, smatramo da je sada preciznije propisano da izloženost prema jednoj osobi u posebnom odnosu i s njom povezanim osobama ne smije prelaziti 10 posto jamstvenoga kapitala kreditne institucije.

Područje:	Članak 154.
Tema:	Prethodna suglasnost nadzornog odbora
Broj pitanja:	1009
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.

Pitanje:	Da li se sukladno članku 154. ZOKI-a podrazumijeva da kreditna institucija mora ishoditi prethodnu suglasnost nadzornog odbora pri zaključivanju pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije mogla rezultirati velikom izloženosti kreditne institucije prema npr. središnjim državama, središnjim bankama, međunarodnim organizacijama, multilateralnim razvojnim bankama, javnim državnim tijelima, a koje predstavljaju izuzeće pri izračunu najveće dopuštene izloženosti?
Odgovor:	Stavkom 1. članka 154. ZOKI-a propisano je da je za zaključivanje pojedinačnoga pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije mogla rezultirati velikom izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora. Obzirom da Odluka o velikim izloženostima kreditnih institucija u članku 2. definira veliku izloženost kao izloženost prije primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća, za svaku veliku izloženost potrebna je prethodna suglasnost nadzornog odbora, neovisno o tome da li ista ulazi ili ne u izračun najveće dopuštene izloženosti temeljem članaka 150. i 151. ZOKI-a.

Područje:	Članak 154.
Tema:	Prethodna suglasnost za izloženosti koje nastaju temeljem zakonskih obveza
Broj pitanja:	1099
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.
Pitanje:	Ako izloženost prema Hrvatskoj narodnoj banci koja između ostalog uključuje i izdvojenu obveznu pričuvu predstavlja veliku izloženost je li za istu potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora?
Odgovor:	<p>Budući da je stavkom 1. članka 154. ZOKI-a propisano da je za zaključivanje pojedinačnoga pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije mogla rezultirati velikom izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora, te obzirom da OVIKI u članku 2. definira veliku izloženost kao izloženost prije izuzeća; osnovno pravilo je da je za svaku veliku izloženost potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora, neovisno o tome da li ista pri izračunu najveće dopuštene izloženosti temeljem članaka 150. i 151. Zakona predstavlja neko od izuzeća navedenih člancima od 11. do 17. Odluke.</p> <p>No, u slučajevima kada velike izloženosti nastaju na temelju primjene odgovarajućih propisa nije potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora. Ovo stoga što se odredbe stavka 1. članka 154. ZOKI-a ne odnose na velike izloženosti koje nastaju kao rezultat ispunjavanja zakonom propisanih obveza kreditnih institucija (kao npr. izdvajanje obvezne pričuve), pa slijedom toga nema niti obveze da nadzorni odbor donosi odluke o prethodnoj suglasnosti za ove izloženosti.</p> <p>Naime, izloženosti koje su proizašle na temelju primjene odgovarajućih propisa, nisu rezultat poslovnih odluka uprave kreditne institucije, pa slijedom toga nema niti potrebe da nadzorni odbor o njima daje prethodnu suglasnost, jer i bez prethodne suglasnosti uprava ima zakonom utvrđenu obvezu da poduzme odgovarajuće aktivnosti iz kojih mogu nastati i velike</p>

	izloženosti.
--	--------------

Područje:	Članak 154.
Tema:	Suglasnost nadzornog odbora
Broj pitanja:	797
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Što se smatra pod promjenom uvjeta pod kojima se pravni posao sklopio? Da li je to promjena kamatne stope, naknade, promjene instrumenata osiguranja, roka i načina otplate? Da li se to odnosi samo na one elemente koji utječu na kreditni rizik? Da li je suglasnost nadzornog odbora potrebna ako kreditna institucija promjenom uvjeta dolazi u povoljniji položaj (dodatna osiguranja, skraćenje roka otplate.)?
Odgovor:	Promjenom uvjeta pod kojima se pravni posao sklopio smatramo npr. i promjenu kamatne stope, naknade, promjene instrumenata osiguranja, roka i načina otplate a ne samo elemente koji utječu na kreditni rizik. Isto tako, prethodna suglasnost nadzornog odbora potrebna je i kada kreditna institucija promjenama uvjeta dolazi u povoljniji položaj. Prethodna suglasnost nadzornog odbora potrebna je uvijek kada se mijenjaju uvjeti pod kojima se pravni posao sklopio, a koji utječu ili mijenjaju na bilo koji način ugovorne obveze osoba u posebnom odnosu.

Područje:	Članak 154.
Tema:	Suglasnost nadzornog odbora
Broj pitanja:	798
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li je potrebna prethodna suglasnost nadzornog odbora ukoliko se velika izloženost prema osobama iz članka 153. ZOKI-a poveća s npr. 10% na 13% (prethodno je dobivena suglasnost nadzornog odbora za 10% a nova izloženost ne prelazi 15% jamstvenog kapitala)?
Odgovor:	Obzirom da članak 154. stavak 2. propisuje da je za svaki pravni posao zbog kojeg bi se povećala izloženost prema osobama u posebnom odnosu potrebna suglasnost nadzornog odbora uvažavajući iznimku pod stavkom 3. istog članka, i povećanje izloženosti prema osobama u posebnom odnosu sa 10% na 13% zahtjeva prethodnu suglasnost nadzornog odbora.

Područje:	Članak 155.
Tema:	Prekoračenje dopuštenih izloženosti
Broj pitanja:	146
Datum objave odgovora:	20. travnja 2009. (ažurirano 30. ožujka 2010.)
Pitanje:	Polazi se od pretpostavke da prema OVIKI izloženost može premašiti ograničenje od 25% jamstvenog kapitala ako je taj iznos prekoračenja odbitna stavka jamstvenog kapitala, odnosno ako kapitala ima dovoljno i za pokriće tog prekoračenja izloženosti, te se postavlja pitanje da li se isto pravilo primjenjuje i za prekoračenje ograničenja 25% prema podređenim i nadređenim društvima kreditne institucije?

Odgovor:	<p>Prema članku 155. stavku 2. ZOKI-a kreditna institucija koja za stavke u knjizi trgovanja izračunava kapitalne zahtjeve za pozicijske rizike može prekoračiti najveću dopuštenu izloženost iz članka 150. ili 151. ZOKI-a pod uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - da to prekoračenje proizlazi isključivo i u cijelosti iz pozicija u knjizi trgovanja, - da je jamstvenim kapitalom pokrila kapitalni zahtjev za prekoračenje dopuštenih izloženosti, te - ako su ispunjeni ostali uvjeti iz članka 155. stavka 2. ZOKI-a. <p>Stoga treba naglasiti da je takvo prekoračenje dozvoljeno samo onim kreditnim institucijama čija je ukupna vrijednost pozicija u knjizi trgovanja premašila iznose propisane člankom 510. OAJKKI uslijed čega su iste dužne izračunavati kapitalni zahtjev za prekoračenje dopuštenih izloženosti u skladu s člankom 585. OAJKKI. Iz ovog proizlazi da je prekoračenje ograničenja najveće dopuštene izloženosti od 25% jamstvenog kapitala prema podređenim i nadređenim društvima kreditne institucije dozvoljeno samo ukoliko isto proizlazi iz pozicija u knjizi trgovanja te ako su ispunjeni ostali uvjeti iz članka 155. stavka 2. ZOKI-a, a sve pod uvjetom da je obujam knjige trgovanja toliki da je kreditna institucija dužna izračunavati inicijalni kapitalni zahtjev za tržišne rizike u skladu s Glavom III. OAJKKI.</p>
----------	--

Područje:	Članak 160.
Tema:	Stjecanje većinskog udjela u kapitalu druge pravne osobe
Broj pitanja:	1064
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.
Pitanje:	Smije li kreditna institucija sklopiti pravni posao kojim, pod uvjetom ishoda prethodne suglasnosti, izravno stječe većinski udio u temeljnom kapitalu druge pravne osobe (ugovor o prijenosu udjela) i prije nego što je temeljem članka 160. stavka 2. ZOKI-a dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.
Odgovor:	<p>Člankom 297. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05. i 41/08.) propisano je da se smatra da je ugovor sklopljen pod uvjetom ako nastanak ili prestanak njegovih učinaka zavisi od buduće i neizvjesne činjenice. Stoga ako je ugovor sklopljen pod odgovornim uvjetom pa se uvjetu udovolji, učinci ugovora nastaju od trenutka njegova sklapanja, osim ako iz zakona, naravi posla ili volje strana ne proistječe što drugo.</p> <p>Mišljenja smo da će pravni učinci ugovora koji je sklopljen pod odgovornim uvjetom ishoda prethodne suglasnosti Hrvatske narodne banke nastupiti, od trenutka izdavanja te prethodne suglasnosti; stoga kreditna institucija takav pravni posao smije sklopiti i prije nego što je dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.</p>

Područje:	Članak 160.
Tema:	Suglasnost za osnivanje pravne osobe

Broj pitanja:	89
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li je do 30. lipnja 2009. godine kreditna institucija dužna pribaviti prethodnu suglasnost za osnivanje bilo koje pravne osobe bez obzira na postotak temeljnog kapitala koji će držati u toj novoosnovanoj osobi, odnosno neovisno o odnosu uložениh sredstava i jamstvenog kapitala kreditne institucije osnivača?
Odgovor:	<p>Kreditna institucija koja od dana stupanja na snagu ZOKI-a, odnosno od 01. siječnja 2009. godine namjerava osnovati drugu pravnu osobu u čijem kapitalu će držati manje od 20 posto udjela i u kojoj neće imati većinsko pravo odlučivanja nije dužna pribaviti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke sukladno odredbi članka 160. stavka 1. i 2. ZOKI-a. Člankom 373. ZOKI-a propisano je da 30.ožujka 2010. prestaju važiti određene odredbe Zakona o bankama ("Narodne novine", broj 84/02. i 141/06.) jer je za primjenu relevantnih odredbi ZOKI-a u članku 369. stavku 4. propisan rok za usklađenje. Odredbe članka 160. ZOKI-a ne zahtijevaju nikakvu prilagodbu i mišljenja smo da se primjenjuju od dana stupanja ZOKI-a na snagu.</p> <p>Ako pak kreditna institucija namjerava osnovati drugu pravnu osobu u čijem kapitalu bi držala 20 i više posto udjela, a koji je veći od 10 posto jamstvenog kapitala kreditne institucije, odnosno u čijem kapitalu bi imala većinski udio ili u kojoj bi imala većinsko pravo odlučivanja dužna je dobiti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.</p>
Tema:	Stjecanje većinskog udjela u kapitalu financijske institucije
Broj pitanja:	809
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li se odredbe članka 160. ZOKI-a primjenjuju i u slučajevima kada kreditna institucija namjerava steći većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo odlučivanja u financijskoj instituciji?
Odgovor:	<p>Članak 160. ZOKI-a , sadrži gotovo istovjetne odredbe koje je sadržavao i ranije važeći članak 84. Zakona o bankama ("Narodne novine", broj 84/02. i 141/06.).</p> <p>Odredbama članka 160. ZOKI-a reguliraju se obveze kreditne institucije u kontekstu ulaganja ili stjecanja prava odlučivanja u drugim pravnim osobama neovisno o tome da li se radi o financijskim ili nefinancijskim institucijama ili drugim trgovačkim društvima. Članak 160. ZOKI-a nalazi se u poglavlju VII. <i>Ulaganje u kapital nefinancijskih institucija</i>, međutim, već u prvom članku u okviru navedenog poglavlja odnosno u članku 156. istog Zakona definirano je, između ostalog, da su odredbe koje se odnose na nefinancijske institucije ograničene samo na članke 157. do 160. tog Zakona i to prvenstveno zato što su navedenim člancima propisana ograničenja, iznimke od ograničenja kao i dopušteno prekoračenje ulaganja koja se isključivo odnose na nefinancijske institucije dok takvih ograničenja</p>

	nema kada su u pitanju financijske institucije. Slijedom navedenog, prema odredbama članka 160. stavak 2. ZOKI-a, kreditna institucija je obvezna dobiti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke ukoliko namjerava steći većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo odlučivanja u drugoj pravnoj osobi pa tako i financijskoj instituciji.
--	--

Područje:	Članak 161. i 369.
Tema:	Stupanje na snagu pojedinih odredbi ZOKI-a i podzakonskih akata
Broj pitanja:	331
Datum objave odgovora:	29. lipnja 2009. (ažurirano 30. ožujka 2010.)
Pitanje:	Kada stupaju na snagu određeni podzakonski propisi donesenih na temelju ZOKI-a; a vezano uz izmjena članka 369. ZOKI-a?
Odgovor:	<p>Zakon o izmjenama i dopunama ZOKI-a izmijenio je članak 369. stavka 4. ZOKI-a na način da je propisan rok za usklađivanje s odredbama ZOKI-a iz istog članka 31. ožujka 2010.</p> <p>Odmah po donošenju ovih izmjena i dopuna Hrvatska narodna banka uskladila je prijelazne odredbe svih podzakonskih akata koji su doneseni na temelju ZOKI-a, a čije je stupanje na snagu bilo predviđeno 1. srpnja 2009. godine, na način da stupaju na snagu 31. ožujka 2010. godine.</p> <p>Time se postiglo da se zakonske odredbe i podzakonski propisi koji su se primjenjivali u periodu od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. nastavljaju primjenjivati do 30. ožujka 2010.</p> <p>Kreditna institucija dužna je postupati u skladu sa odredbama ZOKI-a koje nisu navedene u članku 369. stavku 4., iako primjenu pojedinih od tih odredbi (npr. sustav unutarnjih kontrola) detaljnije propisuje podzakonski akt koji će stupiti na snagu 31. ožujka 2010. godine. Do stupanja na snagu tog podzakonskog akta kojim se pobliže propisuje pojedina odredba ZOKI-a; kreditna institucija bit će dužna osim u skladu sa odredbama ZOKI-a postupati i u skladu s odredbama tog podzakonskog akta.</p>

Područje:	Članak 169.
Tema:	Bankovna tajna pri prijavi kaznenog djela
Broj pitanja:	954
Datum objave odgovora:	23. veljače 2011.
Pitanje:	Kako primijeniti odredbe ZOKI-a, a vezano za obvezu čuvanja bankovne tajne u slučaju kada kreditna institucija ima saznanja da je njen klijent počinio kazneno djelo?

Odgovor:	Kreditna institucija kada prijavljuje kazneno djelo nevezano od okolnosti da li je kreditna institucija oštećena kaznenim dijelom, treba uz prijavu koju dostavlja policiji, odnosno Državnom odvjetništvu, dostaviti sve dokaze koji su joj poznati, pa tako i podatke koji predstavljaju bankovnu tajnu.
----------	--

Područje:	Članak 169. stavak 3.
Tema:	Suglasnost klijenta za priopćavanjem određenih podataka
Broj pitanja:	625
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Što se smatra pod pojmom "određeni povjerljivi podaci" (koja vrsta povjerljivih podataka)?
Odgovor:	Člankom 169. stavkom 3. točkom 1. ZOKI-a propisano je da se obveza kreditne institucije na čuvanje bankovne tajne ne odnosi na slučaj kada se klijent pisano izričito suglasi da se određeni povjerljivi podaci mogu priopćiti. Ovu zakonsku odredbu potrebno je tumačiti na način da se u pojedinom slučaju koji nije propisan zakonom kao ostala iznimka od obveze na čuvanje bankovne tajne (članak 169. stavak 2. točke 2. do 22. ZOKI-a), klijent može suglasiti da se njegovi podaci učine dostupnima. Dakle, ne može se govoriti o vrsti povjerljivih podataka ili o njihovom opsegu koji su unaprijed određeni. Podaci koji se čine dostupnima uz suglasnost klijenta moraju biti određeni kao što mora biti točno određena svrha za koju se ta suglasnost daje.
Tema:	Razmjena podataka unutar grupe
Broj pitanja:	626
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Kojem krugu ovlaštenika su namijenjeni (bilo kome po izboru i određenju kreditne institucije ili užem krugu ovlaštenika potrebnom za izvršenje određenog ugovornog odnosa, kao što su npr. članice grupe kreditnih institucija u zemlji i inozemstvu kojoj kreditna institucija pripada, trećim osobama kojima bi se eventualno povjerali poslovi naplate tražbina)? Da li se kao potencijalni ovlaštenik može navesti i MUP koji se najčešće javlja s upitima o klijentima, a kojem kreditna institucija uskraćuje podatke pozivom na čl. 168. ZOKI i dr.?
Odgovor:	Člankom 169. stavkom 3. točkom 4. ZOKI-a, propisano je da se obveza na čuvanje bankovne tajne ne odnosi na slučajeve ako se povjerljivi podaci razmjenjuju unutar grupe kreditnih institucija radi upravljanja rizicima. Nadalje, točkom 2. istog stavka propisano je da se obveza na čuvanje bankovne tajne ne odnosi na slučajeve koji omogućuju ostvarenje interesa kreditne institucije za prodaju potraživanja klijenta. Dakle, ovo su već izuzeci propisani ZOKI-em i suglasnost klijenta nije potrebna. Smatramo da davanje ove suglasnosti klijenta ne može doći u obzir u

	odnosu na Ministarstvo unutarnjih poslova ako se ona daje unaprijed kao suglasnost za sve slučajeve u kojima bi navedeno Ministarstvo zatražilo podatke koji predstavljaju bankovnu tajnu. Iznimno, klijent se može suglasiti da se u određenom predmetu za koji se npr. provodi istražni postupak mogu dostaviti određeni podaci koji predstavljaju bankovnu tajnu.
Područje:	Članak 169. stavak 3.
Tema:	Proširenje slučajeva na koje se odnosi obveza čuvanja bankovne tajne
Broj pitanja:	627
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li ova izmjena i dopuna ostavlja mogućnost proširenja slučajeva na koje se ne odnosi obveza čuvanja bankovne tajne iz stavka 3. točke 2. do 21. članka 169. ZOKI-a?
Odgovor:	Izmjenom članka 169. ZOKI-a držimo da nije došlo do nikakve izmjene u odnosu na sadržaj izuzetaka na koje se odnosi obveza čuvanja bankovne tajne pa tako niti do mogućnosti proširenja slučajeva na koje se odnosi obveza čuvanja bankovne tajne. Novim stavkom 5. samo je propisana obveza da se suglasnost koja se daje u odnosu na stavak 2. točku 1. istog članka mora dati u odvojenom dokumentu.
Tema:	Izostanak davanja suglasnosti
Broj pitanja:	628
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li izostanak davanja suglasnosti klijenta na priopćavanje određenih povjerljivih podataka ima za posljedicu uskraćivanje pružanja usluga klijentu od strane banke?
Odgovor:	Sukladno odredbama ZOKI-a i podzakonskim aktima koji su doneseni na temelju istog, davanje suglasnosti klijenta na priopćavanje određenih povjerljivih podataka nije uvjet za pružanje usluga kreditne institucije njezinim klijentima. Kreditna institucija svojim internim aktima određuje uvjete za zaključivanje pojedinih pravnih poslova sa svojim klijentima. Hrvatska narodna banka podzakonskim propisima regulira način upravljanja rizicima koji proizlaze iz poslova koje kreditna institucija zaključuje sa svojim klijentom.
Tema:	Razlika pisane suglasnosti u odnosu na privolu klijenta
Broj pitanja:	629
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Koja je razlika pisane suglasnosti po stavku 5. članka 169. ZOKI-a u odnosu na privolu klijenta po Zakonu o zaštiti osobnih podataka?

Odgovor:	<p>Kao prvo, ističemo osnovnu razliku između ZOKI-a i Zakona o zaštiti osobnih podataka. Zakon o kreditnim institucijama bankovnom tajnom štiti sve klijente kreditne institucije dakle sve osobe koje su zatražile ili primile bankovnu i/ili financijsku uslugu od kreditne institucije. S druge strane, Zakon o zaštiti osobnih podataka štiti osobne podatke, a to su podaci koji se odnose isključivo na fizičke osobe.</p> <p>Nadalje, izmjenom članka 169. novim stavkom 5. uređuje se davanje pisane suglasnosti u zasebnom dokumentu. Odredba kojom se klijent mogao pisano izričito suglasiti da se određeni povjerljivi podaci mogu priopćiti bila je propisana i prije stupanja na snagu ZOKI-a u odredbama Zakonu o bankama ("Narodne novine", 84/02. i 141/06.). Ovu svoju suglasnost klijenti su u pravilu davali potpisivanjem pojedinačnog ugovora o pružanju bankovne i/ili financijske usluge budući da su ti ugovori sadržavali klauzule takvog sadržaja. Sukladno izmjeni članka 169. ZOKI-a kreditne institucije u obvezi su ponuditi klijentu da takvu suglasnost potpiše, ali u zasebnom dokumentu.</p> <p>Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka privola ispitanika je slobodno dano i izričito očitovanje volje ispitanika kojom on izražava svoju suglasnost s obradom njegovih osobnih podataka u određene svrhe. Obradom osobnih podataka se u smislu Zakona o zaštiti osobnih podataka smatra svaka radnja ili skup radnji izvršenih na osobnim podacima, bilo automatskim sredstvima ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, spremanje, prilagodba ili izmjena, povlačenje, uvid, korištenje, otkrivanje putem prijenosa, objavljivanje ili na drugi način učinjenih dostupnim, svrstavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje, te provedba logičkih, matematičkih i drugih operacija s tim podacima. Slijedom navedenog, fizička osoba daje privolu voditelju zbirke osobnih podataka koji prikuplja osobne podatke u svrhu s kojom je ispitanik upoznat i može ih dalje obrađivati samo u svrhe za koje su prikupljeni, odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja.</p> <p>Iz prirode posla koji obavlja kreditna institucija, neupitno je da u odnosu na fizičke osobe raspolaže podacima koji čine bankovnu tajnu prema ZOKI-u i koji su istodobno osobni podaci koji su zaštićeni Zakonom o zaštiti osobnih podataka.</p> <p>Iako Hrvatska narodna banka nije ovlaštena na tumačenje odredbi Zakona o zaštiti osobnih podataka prema našoj ocijeni svrha davanja suglasnosti odnosno privole u nekim se slučajevima može sadržajno razlikovati, a ovisno o slučaju i podudarati.</p>
----------	--

Područje:	Članak 169. stavak 3.
Tema:	Informacije o primatelju sredstava u slučaju pogrešno ispunjenog naloga za plaćanje
Broj pitanja:	1277
Datum objave odgovora:	30. siječnja 2012.

Pitanje:	<p>U bankovnoj praksi javljaju se situacije u kojima uplatitelj zada nalog za plaćanje s pogrešnim brojem računa primatelja plaćanja. Problem se javlja u slučaju kada uplatitelj uloži reklamaciju, koju kreditna institucija ne može uspješno riješiti zato što ne može stupiti u odnos s primateljem plaćanja ili zato što primatelj plaćanja odbije dati suglasnost za povrat pogrešno upućenih sredstava. Uplatitelji kod kojih reklamacije nisu uspješno riješene traže od kreditne institucije podatke o primatelju sredstava, kako bi protiv njega pokrenuli sudski postupak zbog stjecanja sredstava bez osnove.</p> <p>S obzirom na to da je kreditna institucija podatke o primatelju plaćanja saznala na osnovi pružanja usluga, ti su podaci povjerljivi u skladu s člankom 168. Zakona o kreditnim institucijama. Međutim, uplatitelju su za pokretanje sudskog postupka neophodni podaci o primatelju, i to najmanje ime i prezime te prebivalište osobe (u skladu s člankom 106. Zakona o parničnom postupku). Postavlja se pitanje ima li kreditna institucija obvezu čuvanja navedenih podataka kao bankovne tajne.</p>
Odgovor:	Podaci opisani u upitu čine bankovnu tajnu i ne smiju se priopćiti trećim osobama, osim u slučajevima iz članka 169. Zakona o kreditnim institucijama. Dakle, mišljenje je HNB-a da se podaci o primatelju plaćanja ne smiju priopćiti trećim stranama ako se taj klijent pisano izričito ne suglasi da se određeni povjerljivi podaci mogu priopćiti.

Područje:	Članak 180.
Tema:	Organizacija funkcije kontrole rizika
Broj pitanja:	303
Datum objave odgovora:	29. lipnja 2009. (ažurirano 30. ožujka 2010.)
Pitanje:	Kako organizirati funkciju kontrole rizika, a vezano uz odgodu primjene određenih odredbi ZOKI-a i Odluke o sustavu unutarnjih kontrola kojom je detaljnije propisan način organizacije funkcije kontrole rizika?
Odgovor:	<p>ZOKI je stupio na snagu 1. siječnja 2009., te su kreditne institucije dužne poslovati u skladu s odredbama toga Zakona. Člankom 369. stavkom 6. ZOKI-a bio je propisan šestomjesečni rok za usklađivanje općih akata s odredbama ZOKI-a za koje stavkom 4. nije bila predviđena mogućnost prilagodbe do 1. srpnja 2009. (odnosno 31. ožujka 2010. godine po usvajanju Zakona o izmjenama i dopunama ZOKI-a).</p> <p>Člankom 180. ZOKI-a definirano je da je kreditna institucija dužna uspostaviti i provoditi djelotvoran sustav unutarnjih kontrola, te uspostaviti tri kontrolne funkcije: funkciju kontrole rizika, funkciju praćenja usklađenosti i funkciju unutarnje revizije.</p> <p>Hrvatska narodna banka Odlukom o sustavu unutarnjih kontrola ("Narodne novine", broj 1/09., 75/09. i 2/10.: dalje u tekstu OSUK) pobliže je propisala opseg i način obavljanja poslova svake pojedine funkcije. Stupanje na snagu OSUK-a bilo je predviđeno za 1. srpnja 2009. godine, ali se je zbog odgode datuma prilagodbe za odredbe ZOKI-a o funkciji praćenja usklađenosti (članak 180. stavak 1. točka 2. i članak 182. ZOKI-a) njeno</p>

	<p>stupanje na snagu odgodilo na 31. ožujka 2010. godine.</p> <p>Budući da za funkciju kontrole rizika i funkciju unutarnje revizije nije bilo predviđeno odgođeno vrijeme prilagodbe; a rok za uskladbu općih akata sa odredbama ZOKI-a sukladno stavku 6. članka 369. ZOKI-a istekao je 30. lipnja 2009. godine; kreditne institucije dužne su od 1. srpnja 2009. godine imati sve opće akte vezane uz funkciju kontrole rizika i funkciju unutarnje revizije usklađene sa odredbama ZOKI-a, a od 31. ožujka 2010. godine i s odredbama OSUK-a.</p>
--	---

Područje:	Članak 181.
Tema:	Organizacija funkcije kontrole rizika
Broj pitanja:	104
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009. (ažurirano 30. ožujka 2010.)
Pitanje:	<p>Da li bi se organizacijska jedinica "Upravljanje rizicima" koja je u bitnome postavljena kao kontrolna funkcija mogla smatrati funkcijom kontrole rizika u smislu članka 181. ZOKI-a ili je potrebno da obzirom na definiciju upravljanja rizicima iz članka 95. ZOKI-a i poslova funkcije kontrole rizika iz članka 10. stavka 1. OSUK-a; budu dvije odvojene funkcije, jedna za upravljanje rizicima i druga za kontrolu rizika?</p>
Odgovor:	<p>Pojam upravljanja rizicima iz članka 95. ZOKI-a definiran je opisno u svrhu definiranja strategija i politika upravljanja rizicima, te isti nije imao za cilj propisati istovremeno i obvezu kreditne institucije da organizira zasebnu organizacijsku jedinicu za upravljanje rizicima. Funkcija kontrole rizika uključuje i pojedine poslove iz domene upravljanja rizicima, ali isključivo pasivnog karaktera, bez aktivnog zauzimanja pozicija ili donošenje odluka o poduzimanju radnji u cilju ovladavanja rizicima.</p> <p>Člankom 10. stavkom 1. OSUK-a propisani su poslovi za koje je kreditna institucija dužna osigurati da se obavljaju u sklopu funkcije kontrole rizika. Niti ZOKI-i niti OSUK za ovu funkciju ne propisuju obveznu organizacijsku formu. Nadalje, važno je napomenuti da članak 3. stavak 9. OSUK-a propisuje da pojedina kontrolna funkcija ne može biti organizirana u sklopu druge kontrolne funkcije; što u osnovi znači da poslove koji su za pojedinu kontrolnu funkciju predviđeni člankom 10. OSUK-a ne smiju obavljati osobe koje obavljaju poslove predviđene za bilo koju drugu kontrolnu funkciju neovisno o tome kojoj organizacijskoj jedinici pripadali.</p> <p>Istovremeno, člankom 17. stavkom 1. i člankom 30. stavkom 1. Odluke o upravljanju rizicima ("Narodne novine", broj 1/09., 41/09. i 2/10.: u daljnjem tekstu OUR) propisano je da je kreditna institucija dužna osigurati jasnu operativnu i organizacijsku razdvojenost funkcije ugovaranja transakcija od funkcije podrške poslovanju i od funkcije kontrole rizika do razine uprave.</p> <p>Slijedom navedenog, ukoliko osobe iz određene organizacijske jedinice ne obavljaju istovremeno poslove koji su predviđeni za druge dvije kontrolne funkcije, te ukoliko ne obavljaju poslove ugovaranja transakcija; ta</p>

	<p>organizacijska jedinica može biti zadužena za obavljanje poslova funkcije kontrole rizika.</p> <p>U cilju pojašnjenja određenih odredbi OUR-a i OSUK-a Hrvatska narodna banka je u travnju 2009. godine na svojoj web stranici u dijelu Odgovora na upite u primjeni ZOKI-a objavila i materijal pod nazivom "Upravljanje rizicima i kontrola rizika".</p>
--	---

Područje:	182. stavak 5.
Tema:	Praćenje rizika usklađenosti
Broj pitanja:	748
Datum objave odgovora:	26 ožujka 2010.
Pitanje:	<p>Uključuju li poslovi funkcije praćenja usklađenosti poslove utvrđivanja i procjene rizika usklađenosti što ga kreditna institucija može pretrpjeti zbog neusklađenosti s onim propisima koji uređuju rad druge dvije kontrolne funkcije (funkcije unutarnje revizije i funkcije kontrole rizika)?</p> <p>Odnosno da li funkcija praćenja usklađenosti utvrđuje i procjenjuje rizik usklađenosti što ga kreditna institucija može pretrpjeti zbog neusklađenosti s onim propisima koji uređuju upravljanje rizicima?</p>
Odgovor:	<p>Člankom 105. ZOKI-a definirano je da je rizik usklađenosti rizik od izricanja mogućih mjera i kazna te rizik od nastanka značajnoga financijskog gubitka ili gubitka ugleda što ga kreditna institucija može pretrpjeti <u>zbog neusklađenosti s propisima, standardima i kodeksima te internim aktima</u>. Nadalje, članak 182. stavak 5. istog Zakona propisuje da su poslovi vezani uz funkciju praćenja usklađenosti i utvrđivanje i procjena rizika usklađenosti kojem je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena.</p> <p>Iz navedenih odredbi proizlazi da funkcija praćenja usklađenosti utvrđuje i procjenjuje rizik usklađenosti bez obzira iz kojeg propisa, standarda ili kodeksa on proizlazio; pa tako i onih koji reguliraju poslovanje drugih dviju kontrolnih funkcija.</p>

Područje:	Članak 183. stavak 2. ZOKI Članak 186. stavak 1. ZOKI
Tema:	Eksternalizacija funkcije unutarnje revizije
Broj pitanja:	666
Datum objave odgovora:	02. srpnja 2010.
Pitanje:	Može li kreditna institucija u cijelosti eksternalizirati funkciju unutarnje revizije, na način da unutar kreditne institucije nema niti jednog zaposlenog radnika za obavljanje te kontrolne funkcije?
Odgovor:	Kako je propisano člankom 183. stavkom 2. ZOKI kreditna institucija može, uz prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke obavljanje unutarnje revizije povjeriti revizorskom društvu, odnosno jednoj ili više osoba koje nisu u radnom odnosu s tom kreditnom institucijom, pod

	uvjetom da najmanje jedna od tih osoba ispunjava uvjet iz članka 186. stavka 1. ZOKI odnosno da posjeduje zvanje revizora ili unutarnjeg revizora koje je stečeno u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, odnosno stečeno u skladu s pravilima i programom kompetentne strukovne organizacije za stručno obrazovanje unutarnjih revizora. Hrvatska narodna banka će se pri odlučivanju o izdavanju suglasnosti rukovoditi vrstom, opsegom i složenošću usluga koje pruža kreditna institucija.
Broj pitanja:	667
Datum objave odgovora:	02. srpnja 2010.
Pitanje:	Vezano za odredbe članka 183. stavka 2. i s njim povezanog članka 186. stavka 1. ZOKI-a: na koga se u slučaju eksternalizacije unutarnje revizije odnosi propisana obveza zapošljavanja najmanje jedne osobe u punom radnom vremenu na poslovima unutarnje revizije, na pružatelja usluge unutarnje revizije ili na kreditnu instituciju?
Odgovor:	U slučaju da se radi o iznimci propisanoj člankom 183. stavak 2. ZOKI odnosno da je kreditna institucija dobila prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke za povjeravanje obavljanja unutarnje revizije revizorskom društvu, odnosno jednoj ili više osoba koje nisu u radnom odnosu s tom kreditnom institucijom, pod uvjetom da najmanje jedna od tih osoba ispunjava uvjet iz članka 186. stavka 1. ZOKI, onda se u tom slučaju odredbe članka 186. stavka 1. ZOKI ne primjenjuju na kreditnu instituciju već na pružatelja usluga.

Područje:	Članak 183. stavak 4. i članak 58.
Tema:	Preuzimanje poslova unutarnje revizije unutar grupe kreditnih institucija
Broj pitanja:	510
Datum objave odgovora:	31. prosinca 2009.
Pitanje:	Da li kreditna institucija može preuzeti obavljanje poslova unutarnje revizije druge pravne osobe koja nije kreditna institucija, a koja je članica iste grupe kreditnih institucija?
Odgovor:	<p>Budući da je riječ o članici iste grupe kreditnih institucija, kreditna institucija može preuzeti obavljanje poslova unutarnje revizije druge pravne osobe koja nije kreditna institucija. Pritom je nužno naglasiti da obavljanje poslova unutarnje revizije za drugu pravnu osobu koja nije kreditna institucija ne smije narušiti kvalitetu, opseg i/ili dinamiku obavljanja unutarnje revizije na razini kreditne institucije.</p> <p>Člankom 58. ZOKI-a propisano je da kreditna institucija ne smije obavljati nijednu drugu djelatnost, osim pružanja bankovnih ili financijskih usluga za koje je dobila odobrenje nadležnog tijela te pomoćnih usluga. Uobičajenim pravnim shvaćanjem djelatnost se mora obavljati trajno, obrtimice i kontinuirano radi stjecanja dobiti na tržištu. U slučaju obavljanja unutarnje revizije za pravnu osobu koja čini istu grupu kreditnih institucija relativizira se tržišna namjera kao i namjera stjecanja dobiti. Iz navedenog proizlazi i dano tumačenje kojim se dopušta obavljanje unutarnje revizije za pravnu</p>

	<p>osobu koja čini istu grupu kreditnih institucija.</p> <p>Pri tome se napominje da Hrvatska narodna banka kao tijelo nadležno za superviziju kreditnih institucija svoj odgovor temelji isključivo kroz ocjenu opravdanosti i dopuštenosti postupanja kreditne institucije, a ne i ocjenu postupanja pravnih osoba za čiji nadzor Hrvatska narodna banka nije nadležna.</p>
--	---

Područje:	Članak 184. stavak 2. i članak 54.
Tema:	Kome odgovara unutarnja revizija
Broj pitanja:	171
Datum objave odgovora:	31. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li je prema ZOKI-u unutarnja revizija za svoj rad odgovorna upravi ili nadzornom odboru kreditne institucije?
Odgovor:	Pri iniciranju predmetnih izmjena namjera zakonodavca nije bila prebacivanje nadležnosti za rad unutarnje revizije s nadzornog odbora na upravu kreditne institucije obzirom da je sukladno članku 54. stavku 1. točki 2. ZOKI-a nadzorni odbor taj koji je dužan nadzirati primjerenost postupaka i djelotvornost unutarnje revizije te je ta nadležnost samo pojačana upravo činjenicom da je unutarnja revizija dužna dostavljati izvješće o svakoj obavljenoj reviziji revizorskom odboru. Isto tako, obzirom da je Zakon o trgovačkim društvima definirao da je uprava ta koja vodi društvo bilo bi pravno neuobičajeno da interne akte donosi nadzorni odbor te je zbog toga člankom 184. stavkom 2. ZOKI-a propisano da akt o unutarnjoj reviziji donosi uprava kreditne institucije uz potrebnu prethodnu suglasnost nadzornog ili revizorskog odbora. Isto se odnosi i na interne akte kreditne institucije kao što su plan rada i metodologija za rad unutarnje revizije.

Područje:	Članak 188.
Tema:	Izvješće revizorskom odboru
Broj pitanja:	172
Datum objave odgovora:	31. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li je unutarnja revizija dužna, sukladno odredbama članka 188. stavka 1. Zakona, izvješće o svakoj obavljenoj reviziji dostaviti revizorskom odboru i u kojem obujmu?
Odgovor:	Unutarnja revizija dužna je sukladno odredbama članka 188. stavka 1. Zakona, izvješće o svakoj obavljenoj reviziji dostaviti revizorskom odboru. No, mišljenja smo da se revizorskom odboru može dostavljati i skraćeni oblik izvješća o obavljenoj reviziji ukoliko isti sadrži sve elemente propisane člankom 188. stavkom 3. Zakona kao i sve ostale bitne elemente propisane Odlukom, s time da pritom potpuna pojedinačna izvješća o svakoj obavljenoj reviziji budu na raspolaganju revizorskom odboru.

Područje:	Članak 188.
Tema:	Opća ocjena djelotvornosti upravljanja rizicima
Broj pitanja:	173
Datum objave odgovora:	31. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li se u članku 188. stavak 3. točka 5. ZOKI-a misli o općoj ocjeni adekvatnosti i djelotvornosti upravljanja rizicima u kreditnoj instituciji ili se misli na upravljanje rizicima samo u segmentu koji je bio predmetom revizije?
Odgovor:	Odredba članka 188. stavka 3. točke 5. ZOKI-a koja govori o općoj ocjeni adekvatnosti i djelotvornosti upravljanja rizicima, odnosi se na ocjenu adekvatnosti i djelotvornosti upravljanja rizicima u područjima poslovanja koja su bila predmet pojedine revizije.
Tema:	Izvještaj Hrvatskoj narodnoj banci
Broj pitanja:	174
Datum objave odgovora:	31. ožujka 2009.
Pitanje:	Da li je sukladno odredbi članka 188. stavka 5. ZOKI-a za sadržaj izvješća o radu unutarnje revizije, te njegovu dostavu Hrvatskoj narodnoj banci odgovorna unutarnja revizija ili kreditna institucija, odnosno da li je potrebna suglasnost uprave odnosno nadzornog odbora prije dostave predmetnog izvješća ili ga je unutarnja revizija dužna dostaviti bez prethodne suglasnosti navedenih organa?
Odgovor:	Iz članka 188. stavka 5. ZOKI-a i članka 9. stavka 5. OSUK-a razvidno je da je odgovornost za dostavljanje izvještaja o radu unutarnje revizije Hrvatskoj narodnoj banci dodijeljena unutarnjoj reviziji kreditne institucije za što joj nije potrebna prethodna suglasnost uprave i/ili nadzornog odbora.

Područje:	Članak 183.
Tema:	Pružanje konzultantskih usluga iz područja interne revizije za članice grupe
Broj pitanja:	458
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li interni revizor kreditne institucije može pružati konzultantske usluge u području interne revizije članicama grupe kreditnih institucija.
Odgovor:	<p>Odredbama ZOKI-a propisani su poslovi i organizacija unutarnje revizije kao jedne od triju kontrolnih funkcija u kreditnoj instituciji. Osim navedenog, na unutarnju reviziju u kreditnim institucijama odnose se i odredbe Odluke o sustavu unutarnjih kontrola.</p> <p>Ukoliko je unutarnja revizija u određenoj kreditnoj instituciji organizirana na adekvatan način sukladno navedenim odredbama, te njeno pružanje konzultantskih usluga drugom društvu ne bi dovelo u pitanje kvalitetu obavljanja poslova unutarnje revizije u samoj kreditnoj instituciji, smatramo</p>

	da sukladno ZOKI-u i pripadajućim podzakonskim propisima nema zakonske zapreke da unutarnji revizor kreditne institucije pruža konzultantske usluge drugom društvu unutar iste grupe.
--	---

Područje:	Članci 192. i 369.
Tema:	Odabir revizorskog društva
Broj pitanja:	265
Datum objave odgovora:	29. lipnja 2009.
Pitanje:	Da li se na odabir revizorskog društva za 2009. godinu primjenjuje odredba članka 192. ZOKI-a?
Odgovor:	<p>ZOKI je stupio na snagu dana 1. siječnja 2009. te su kreditne institucije dužne poslovati u skladu s odredbama toga Zakona. Iznimno od toga stavkom 4. članka 369. ZOKI-a taksativno su navedene odredbe za koje je propisan roka u kojem je kreditna institucija dužna uskladiti svoje poslovanje sa tim odredbama do 31. ožujka 2010. godine.</p> <p>Budući da navedene odredbe ne predviđaju odgodu uskladbe s odredbom članka 192. ZOKI-a kojom je propisano da isto revizorsko društvo može obavljati reviziju financijskih izvještaja određene kreditne institucije najviše za sedam uzastopnih godina; kreditna institucija dužna je odabrati ono revizorsko društvo koje zadovoljava taj uvjet.</p>

Područje:	Članak 304.
Tema:	Definicija potrošača
Broj pitanja:	115
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Smatraju li se obrtnici po ZOKI-u potrošačima iako prema starom Zakonu o bankama to nisu bili?
Odgovor:	<p>U članku 304. ZOKI-a navodi se: "U smislu odredbi ovog Zakona, potrošač je svaka fizička osoba koja je klijent kreditne institucije, a koja djeluje izvan područja svoje gospodarske djelatnosti ili slobodnog zanimanja."</p> <p>Člankom 168. stavkom 2. ZOKI-a propisano je da se: "u smislu ovoga Zakona, klijentom kreditne institucije smatra svaka osoba koje je zatražila ili primila bankovnu i/ili financijsku uslugu od kreditne institucije."</p> <p>Iz citiranih odredbi razvidno je da obrtnici nisu "potrošači" u smislu ZOKI-a.</p>

Područje:	Članak 308. stavak 1.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	799
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li ugovorna klauzula u ugovorima sklopljenim do 1. siječnja 2009. kojom je ugovoreno da će kreditna institucija jednom godišnje, istekom kalendarske godine, vlasniku učiniti dostupnim podatke o stanju njegovog depozitnog računa na zadnji dan kalendarske godine, putem obavijesti koja se uručuje u poslovnici kreditne institucije, udovoljava uvjetima iz stavka prvog članka 308. ZOKI-a, obzirom da je tako i ugovoreno s klijentom?
Odgovor:	Stavak 1. članka 308. ZOKI-a potrebno je tumačiti na način da je kreditna institucija dužna prilikom ugovaranja ponuditi potrošaču odabir načina izvješćivanja o stanju njegova kredita odnosno depozita. Ako je kreditna institucija za ugovore koji su sklopljeni do 1. siječnja 2009. ugovorila s potrošačem dostavljanje obavijesti koja se uručuje u poslovnici kreditne institucije, a u trenutku njihovog zaključenja potrošaču nije omogućen izbor između različitih načina dostave obavijesti, kreditna institucija treba pri prvom slijedećem kontaktu potrošaču ponuditi i drugi način dostavljanja obavijesti iz članka 308. stavak 1. ZOKI-a.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	800
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li kreditna institucija, ako klijent tako želi, može i dalje ugovarati kao način obavještavanja - uručenje godišnjeg izvješća u poslovnici? Ovo podrazumijeva da su klijentu prilikom sklapanja ugovora ponuđeni i drugi kanali obavješćivanja (elektronička pošta, kućna ili druga kontakt adresa, internet) a da se klijent izričito opredijelio za poslovnicu kao mjesto preuzimanja godišnjeg izvoda. Također, ovo podrazumijeva kontinuirano praćenje procesa izdavanja i uručivanja godišnje obavijesti (IT podrška) te omogućavanje klijentu da u bilo kojoj poslovnici kreditne institucije može podići svoj izvod.
Odgovor:	Obzirom na slobodu ugovaranja, držimo da je obveza kreditne institucije ponuditi potrošaču različite načine obavješćivanja, a potrošač će svojevoljno izabrati jednu od ponuđenih mogućnosti. Pri tome je nedvojbeno da će kreditna institucija poštovati ugovornu odredbu u kojoj je iskazana volja potrošača o načinu obavješćivanja.

Područje:	Članak 308. stavak 1.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	801
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li kreditna institucija čini prekršaj ako je klijent u već postojećim, starim ugovorima do 1. siječnja 2009. izrazio volju da mu se izvadak ne izrađuje i ne dostavlja bez obzira na kanal dostavljanja?
Odgovor:	Ako je potrošač u ugovorima sklopljenim do 1. siječnja 2009. izrazio svoju volju na način da mu se ne izrađuje i ne dostavlja izvadak, smatramo da bi kreditna institucija morala u prvom kontaktu s takvim potrošačem ponuditi mu iznova sve mogućnosti za dostavu izvotka. Naravno, ukoliko potrošač i dalje ne želi da mu se izrađuje i dostavlja izvadak, kreditna institucija će poštovati volju potrošača izraženu u ugovornoj odredbi "starih" ugovora. Međutim, kreditna institucija je dužna biti u mogućnosti dokazati Hrvatskoj narodnoj banci da je poduzela sve što je moguće da ispuni svoju obvezu iz članka 308. stavak 1. Zakona.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	802
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Može li se smatrati da je kreditna institucija zadovoljila zakonsku obvezu obavješćivanja iz stavka 1. čl. 308. Zakona ukoliko klijentima putem javnih medija priopćavanja (TV, dnevne novine) objavi da klijenti mogu u bilo kojoj poslovnicu kreditne institucije podići svoje godišnje izvode o stanju kreditna/depozita.
Odgovor:	Kreditna institucija je dužna poduzeti sve radnje koje joj stoje na raspolaganju da kontaktira potrošača (pojedinačna upozorenja klijenta na bankomatima i u poslovnicama kroz informacijski sustav i sl.) i ponuditi mu aneks postojećih ugovora. Objava putem javnih medija je samo jedan, ali ne bi smio biti i jedini način, informiranja potrošača. I u ovom slučaju kreditna institucija mora biti u mogućnosti dokazati Hrvatskoj narodnoj banci da je poduzela sve radnje kako bi ispunita obvezu iz članka 308. stavak 1. ZOKI-a.

Područje:	Članak 308. stavak 1.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	803
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li se godišnja obavijest o stanju kredita/depozita može klijentu dostavljati i putem kanala elektroničkog bankarstva, kao što su internet bankarstvo?
Odgovor:	Godišnja obavijest o stanju kredita/depozita može se potrošaču dostavljati i putem kanala elektroničkog bankarstva ukoliko se potrošač s istim suglasio nakon što mu je bila ponuđena mogućnost izbora između nekoliko načina dostave.
Broj pitanja:	804
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Je li kreditna institucija ispunila obvezu iz članka 308. stavak 1. ZOKI-a ukoliko je klijent (deponent/korisnik kredita) izrazio volju, odnosno ugovorio da želi da mu se obavijest o promjeni kamatnih stopa po kreditu ili depozitu (uključivo i otplatni plan) ne šalju poštom na adresu ili elektroničkom poštom, nego da se smatra da je obaviješten o promjeni kamatne stope ako će mu to biti dostupno u poslovnici kreditne institucije, bez ikakvih posebnih obavijesti?
Odgovor:	U slučajevima promjene kamatnih stopa po kreditu ili depozitu, kreditna institucija mora učiniti sve da potrošaču dostavi obavijest o promjeni kamatnih stopa. Međutim, ukoliko se potrošač izričito suglasi s nedostavljanjem obavijesti, kreditna institucija će postupiti sukladno izraženoj volji potrošača.
Tema:	Odabir načina izvješćivanja o stanju kredita/depozita
Broj pitanja:	805
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li je dovoljna jednostrana izjava klijenta učinjena pisanim ili elektroničkim putem za izmjenu načina dostavljanja obavijesti o promjeni kamatne stope i otplatnog plana, ukoliko se izrađuje za tu vrstu proizvoda (npr. umjesto slanja na kućnu adresu, elektroničkom poštom, internet ili mobilnim bankarstvom) ili je potrebno takvu izmjenu ugovoriti putem dodatka ugovoru o depozitu/kreditu. Obzirom da bi kreditna institucija potvrdila, odnosno prihvatila takvu izjavu klijenta slanjem obavijesti na novi način, mišljenja smo da bi bila zadovoljena forma ugovora/dodatka ugovora iz članka 305. st. 1. ZOKI-a.
Odgovor:	Članak 67. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima propisuje da "sklapanje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako je zakonom drugačije

	propisano". Stavkom 2. istog Zakona propisano je da "zahtjev zakona da ugovor bude sklopljen u određenoj formi važi i za sve kasnije izmjene ili dopune ugovora". Slijedom toga, mišljenja smo da jednostrana izjava volje potrošača učinjena pisanim ili elektroničkim putem za izmjenu načina dostavljanja obavijesti o promjeni kamatne stope i otplatnog plana a koju je Banka pisano potvrdila odnosno prihvatila može zadovoljiti potrebnu formu za izmjenu ugovora.
--	--

Područje:	Članak 308. stavak 2.
Tema:	Obavješćavanje o promjenama kamatnih stopa
Broj pitanja:	806
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Obzirom da je u članku 175. Zakona o bankama bilo dozvoljeno banci da je u slučaju kada su ugovorene promjenjive kamatne stope, banka mogla prije nego što se one počnu primjenjivati, prethodno obavijestiti potrošača putem sredstava javnog informiranja ili na drugi odgovarajući način, molimo tumačenje da li bi takav način obavješćavanja putem javnih medija, interneta i dr. bio prihvatljiv i sukladno Zakonu, posebno kod onih depozitnih proizvoda koji imaju jednaku kamatnu stopu za sve klijente (npr. štednja po viđenju) ili je i kod takvih proizvoda potrebno personalizirano slanje obavijesti svakom klijentu?
Odgovor:	Sukladno članku 308. stavak 2. ZOKI-a kreditna institucija je dužna u slučaju kada su ugovorene promjenjive kamatne stope, obavijestiti potrošača o promjeni tih stopa najmanje petnaest dana prije nego što se one počnu primjenjivati. Objava putem javnih medija ne predstavlja ispunjenje obveze prema citiranom članku te je potrebno personalizirano slanje obavijesti potrošaču sukladno ugovorenim odredbama. Naravno, iznimka je dopuštena pod uvjetima i na način propisan stavkom 3. istog članka.
Broj pitanja:	807
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Da li je za kredite ugovorene prije stupanja na snagu ZOKI-a, moguće obavješćavanje klijenata o promjeni kamatnih stopa raditi kao i do sada, odnosno klijenta izvijestiti o novoj kamatnoj stopi i novom iznosu anuiteta nakon izvršenih provjera i promjene kamatne stope (uvažavajući odredbe članka 308. stavak 3. ZOKI-a)? Naime, postoje proizvodi kod kojih je ugovorno s klijentom regulirano da je kamatna stopa promjenjiva te da iznosi X%, te je nadalje regulirano da se kamatna stopa može promijeniti ovisno o urednosti te korištenju grupa proizvoda.
Odgovor:	Ukoliko je u trenutku potpisivanja ugovora o takvom proizvodu potrošač znao koje kamatne stope će se prema unaprijed definiranim uvjetima i za točno koliko postotnih bodova promijeniti, mišljenja smo da ukoliko se

	<p>kamata mijenja isključivo temeljem tako unaprijed definiranih uvjeta s kojima je potrošač bio upoznat u trenutku potpisivanja ugovora o takvom proizvodu kreditna institucija o toj promijeni nije dužna dodatno obavještavati potrošača budući da smatramo da je isti bio upoznat sa tom novom kamatnom stopom u trenutku potpisivanja ugovora o tom proizvodu.</p> <p>No, ukoliko klijent nije u trenutku potpisivanja ugovora o tom proizvodu bio upoznat sa činjenicom koja kamatna stopa (npr. ako postoji dilema da li je to redovna kamatna stopa pri potpisivanju ugovora ili kamatna stopa u prethodnom obračunskom razdoblju) i za točno koliko postotnih bodova će se u unaprijed definiranim uvjetima kamatna stopa promijeniti, smatramo da je kreditna institucija dužna obavješćivati potrošača sukladno članku 308. stavku 2. ZOKI-a.</p> <p>U tom slučaju za ugovore sklopljene prije stupanja na snagu ZOKI-a kreditna institucija je dužna ponuditi potrošaču, pri prvom slijedećem kontaktu, aneks ugovora čijom ugovorenom klauzulom udovoljava zahtjevima iz članka 308. ZOKI-a.</p>
Broj pitanja:	100
Datum objave odgovora:	9. ožujka 2009.
Pitanje:	<p>Da li kreditna institucija udovoljava odredbama stavka 2. članka 308. ZOKI-a ukoliko potrošaču pošalje obavijest o novoj izmijenjenoj kamatnoj stopi i novom iznosu anuiteta 15 dana prije početka primjene nove kamatne stope, te u obavijesti navede da potrošač može dobiti ispis plana otplate na vlastiti zahtjev u bilo kojoj poslovnici banke; odnosno ako to nije moguće da li se plan otplate može slati naknadno - odvojeno od obavijesti.</p>
Odgovor:	<p>Smatramo da omogućavanje potrošaču da mu otplatni plan bude odmah po dostavi obavijesti o izmjeni kamatne stope dostupan u bilo kojoj poslovnici ne udovoljava odredbi koja je propisana stavkom 2. članka 308. ZOKI-a; budući da se navedeni postupak ne može smatrati dostavom. Smatramo da se, ukoliko drugi način dostave nije ugovoren sa klijentom, dostavom u smislu stavka 2. članka 308. može smatrati isključivo dostava otplatnog plana u pisanom obliku na kućnu adresu potrošača.</p> <p>Ukoliko je kreditna institucija ugovorila sa potrošačem drugačiji način dostave, u obavijesti o promijeni ugovorenih kamatnih stopa potrebno je naznačiti da se otplatni plan dostavlja putem internet bankarstva, elektroničkom poštom ili na drugi ugovoreni način.</p> <p>Obzirom da se rok od 15 dana koji je propisan stavkom 2. članka 308. ZOKI-a; odnosi na obavijest koja u prilogu u slučaju kredita mora imati i otplatni plan; smatramo da naknadno dostavljanje otplatnog plana ne bi bilo u skladu s predmetnim odredbama zakona.</p>

Područje:	Članak 369. stavak 7.
Tema:	Prijelazne i završne odredbe
Broj pitanja:	808
Datum objave odgovora:	30. ožujka 2010.
Pitanje:	Što je s odredbama koje nisu navedene u stavku 4. članka 369. ZOKI-a, dakle u biti sa svim ostalim odredbama ZOKI-a? Koja važeća odredba ZOKI-a regulira rok za usklađivanje s tim, ostalim odredbama ZOKI-a te s propisima donesenim na temelju tih odredbi?
Odgovor:	<p>Zakon o kreditnim institucijama ("Narodne novine", broj 117/08.) stupio je na snagu dana 01. siječnja 2009. Sukladno članku 369. stavak 4. tog Zakona kreditnim institucijama ostavljan je rok za usklađivanje s pojedinim odredbama iz istog članka do 01. srpnja 2009.</p> <p>Izmjenama i dopunama ZOKI-a ("Narodne novine", broj 74/09.) izmijenjen je članak 369. stavak 4. na način da je rok za usklađivanje produljen do dana 31. ožujka 2010. kada su kreditne institucije dužne započeti poslovanje u potpunosti usklađeno sa Zakonom.</p> <p>Izmjenama i dopunama ZOKI-a ("Narodne novine", broj 153/09.) članak 169. stavak 3. nije mijenjan te je stoga kreditnim institucijama vrijeme za usklađivanje s odredbama iz istog članka Zakona i dalje rok 31. ožujak 2010.</p> <p>Člankom 75. Zakona o izmjenama i dopunama ZOKI-a ("Narodne novine", broj 153/09.) u članku 369. iza stavka 4. dodan je novi stavak 5. kojim je rok za donošenje plana kontinuiteta poslovanja usklađen s važećom Odlukom o primjerenom upravljanju informacijskim sustavom i propisani je rok 01. srpanj 2010.</p>

Područje:	Članak 137. stavak 5. Zakona o izmjenama i dopunama ZOKI-a
Tema:	Prijelazne i završne odredbe - usklađivanje s odredbama ZOKI-a
Broj pitanja:	1502
Datum objave odgovora:	05. studenog. 2013.
Pitanje:	Kreditna institucija planira na predstojećoj glavnoj skupštini izabrati nove članove Nadzornog odbora koji bi stupili na snagu odmah po donošenju odluke, dok bi naknadno, najkasnije do 31. ožujka 2014. provela procjenu njihove primjerenosti i podnijela Hrvatskoj narodnoj banci zahtjev za izdavanje suglasnosti navedenim članovima Nadzornog odbora. Da li bi postupanjem na prethodno opisani način kreditna institucija postupila sukladno odredbi članka 137. stavka 5. ZID ZOKI-a?
Odgovor:	Sukladno odredbama članka 137. ZID ZOKI-a propisana je dužnost kreditne institucije da za članove nadzornog odbora koji će stupiti na dužnost do 31. ožujka 2014. godine napraviti procjenu primjerenosti i za njih podnijeti zahtjev za davanje prethodne suglasnosti za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora kreditne institucije najkasnije do 31.

	<p>ožujka 2014. godine. O podnesenom zahtjevu Hrvatska narodna banka odlučit će u roku od devet mjeseci od datuma podnošenja potpunog zahtjeva.</p> <p>S obzirom na navedeno, prethodno opisanim načinom kreditna institucija postupila bi sukladno odredbi članka 137. stavka 5. ZID ZOKI-a.</p> <p>Novo izabrani članovi nadzornog odbora svoje dužnosti mogu početi obavljati u trenutku određenom u odluci o izboru/izjavi o imenovanju odnosno s danom donošenja odluke glavne skupštine.</p> <p>Zaključno, kreditna institucija je za članove nadzornog odbora koje planira izabrati na glavnoj skupštini u rujnu dužna napraviti procjenu primjerenosti i Hrvatskoj narodnoj banci podnijeti zahtjev za davanje prethodne suglasnosti za obavljanje funkcije člana Nadzornog odbora najkasnije do 31. ožujka 2014. godine.</p> <p>Do donošenja odluke Hrvatske narodne banke o suglasnosti za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora Banke članovi nadzornog odbora nastavljaju obavljati svoje dužnosti te su sve odluke nadzornog odbora su valjane.</p>
--	---